

AKÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır.

Heydər Əliyev

DIPLOMAT

№ 02 (466) 08-14 Yanvar, Çileyə paş, İl-Sal 2022
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasî

Qiyməti: 40 qəpik
Həjaye:



Səh. 2

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Yeni Günəşlidə "Xanım Fatiməyi Zəhra" məscidinin yeni binasında yaradılan şəraitlə tanış olublar



Səh. 4

1947-ci il. Mustafa Bərzani və onun kürd peşmərgələri Azərbaycanda



Səh. 12

Şêx Ahmed Barzanî kî ye?



Səh. 9

Serok Nêçîrvan Barzanî pîrozbahiyê li Serokayetiya Encumena Nûneran kir



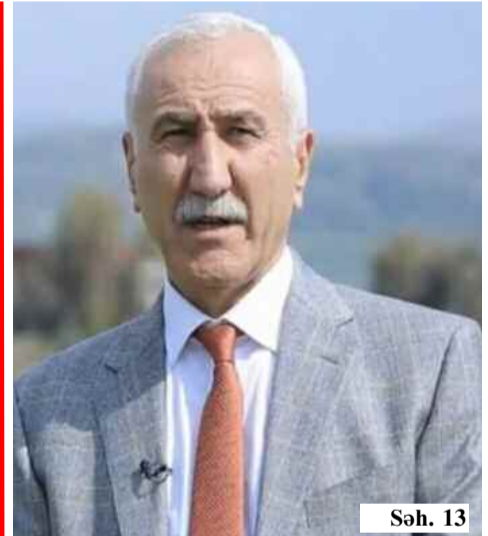
Səh. 12

Mesrûr Barzanî: Ez pêşwaziyeke germ li biryara Yekîtiya Ewropayê dikim



Səh. 9

Serok Barzanî pîrozbahî li desteya serokatiya parlamentoya İraqê kir



Səh. 13

Hakim Rizgar bi fermî berbijêrbûna xwe ji bo peywira serokomarê İraqê ragehand

İrandakı kürdlər 20 illik atəşkəsə son qoydu

Səh. 3

43 sal bi ser hewla terorkirina Serok Barzanî de derbas dibe

Səh. 9

Qafqazda Şəddadi Kürd dövləti

Səh. 5

Иракские службы безопасности задержали лидера ИГ в Багдаде

Səh. 18

ABD'nin Suriye Özel Temsilcisi'nden Rojava'daki tarablara diyalog masasına dönme çağırısı

Səh. 7

Боевики ИГ атаковали сотрудников Красного Креста в сирийском лагере "Аль-Холь"

Səh. 20



Səh. 7

Karma Komisyon, HDP'li Semra Güzel'in 'dokunulmazlığının kaldırılmasına' ilişkin toplantıyı 20 Ocak'ta yapacak



Səh. 8

Milli Mücadelemizin hedefi: Sömürgeci Türk Devleti ve onun aparatı PKK'dır...



Səh. 19

Kurdskiy deputat izbran vice-spikerom irakского парламента



Səh. 19

Матвиенко: Совфед придает большое значение активизации межпарламентских контактов с Ираком

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Yeni Günəşlidə “Xanım Fatimeyi Zəhra” məscidinin yeni binasında yaradılan şəraitlə tanış olublar

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Bakının Suraxanı rayonunun Yeni Günəşli qəsəbəsində “Xanım Fatimeyi Zəhra” məscidinin yeni binasında yaradılan şəraitlə tanış olublar.

Məscidin qəzalı vəziyyətdə olan əvvəlki ikimərtəbəli binasında dindarların ibadəti üçün heç bir şərait yox idi. Məsciddə eyni vaxtda maksimum 500-550 nəfər ibadət edə bilirdi. İbadət edənlərin sayı çox olduğundan, məscidə üz tutanlar məcbur qalıb açıq havada ibadət edirdilər. Odur ki, qəsəbədə daha müasir və geniş məscid kompleksinin tikintisinə ehtiyac yaranmışdı.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyevin tapşırığına

əsasən, məscid kompleksi üçün müasir konsepsiya hazırlanıb və yeni bina inşa olunub.

İndi isə məsciddə, eyni zamanda, 1800 nəfərin ibadət etməsi mümkün olacaq. Yeni məscid kompleksində kişilərin və qadınların ibadəti üçün bütün zəruri şərait yaradılıb. Kompleksin inşası zamanı Abşeron məscidlərinin memarlıq üslubuna uyğun elementlərdən istifadə olunub. Buraya ağac materialından hazırlanmış şəbəkələr də daxildir.

Məscid kompleksinin diametri 4 metr və hündürlüyü 42 metr olan iki minarə və hündürlüyü 25 metr olan günbəz bəzəyir.

Kompleksə dindarların dəstəməz alması, dini ayinlərin keçirilməsi üçün xüsusi



binalar da daxildir. Məsciddə mərkəzləşdirilmiş havalandırma sistemi yaradılıb, ətraf ərazi yaşıllaşdırılıb.

Yeni Günəşli qəsəbəsində

“Xanım Fatimeyi Zəhra” məscidinin müasir kompleksinin istifadəyə verilməsi bir daha sübut edir ki, İslam mədəniyyəti ilə bağlı tarixi-

memarlıq abidələrinin, müqəddəs dini ibadət və inanc yerlərinin təmiri və bərpası ölkəmizdə dövlət siyasətinin vacib tərkib hissələrindəndir.

Prezident İlham Əliyev Əlcəzairin Azərbaycanda yeni təyin olunmuş səfirinin etimadnaməsini qəbul edib



Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 10-da Əlcəzair Xalq Demokratik Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Abdelouahab Osmanın etimadnaməsini qəbul edib. Səfir Abdelouahab Osman etimadnaməsini Prezident İlham Əliyevə təqdim etdi.

Sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev səfirlə söhbət etdi.

Dövlətimizin başçısı ölkələrimiz arasında əlaqələrin yaxşı səviyyədə olduğunu qeyd edərək, beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən BMT, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində fəal əməkdaşlığın həyata keçirildiyini vurğuladı. Prezident İlham Əliyev iqtisadi sahədə əlaqələrə toxunaraq, bu müstəvidə də fəaliyyətin intensivləşdirilməsinin və ticarət dövriyyəsinin artırılması imkanlarının araşdırılmasının zəruriliyini bildirdi. Dövlətimizin başçısı, həmçinin insanlar arasında fəal təmasların təşviqinin ikitərəfli münasibətlərin inkişafı baxımından önəmini qeyd etdi. Prezident İlham Əliyev Abdelouahab Osmanın səfirliyi dövründə ölkələrimiz arasında ikitərəfli əlaqələrin uğurla inkişaf edəcəyinə əminliyini ifadə etdi. Dövlətimizin başçısı vurğuladı ki, Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi dövründə həmşə beynəlxalq hüququn aliliyini

və Qoşulmama Hərəkatının təməlini təşkil edən Bandunq prinsiplərini rəhbər tutmuşdur.

Prezident İlham Əliyev 30 ilə yaxın müddətdə Azərbaycan ərazilərinin işğal altında qalmasına və Ermənistanın bu ərazilərdə törətdiyi dağıntılara, Azərbaycanın mədəni irsinə qarşı vandalizm əməllərinə toxunaraq regional əməkdaşlığı nəzərdə tutan postmünaqişə dövrünə aid sülh gündəliyinin həyata keçirildiyini bildirdi.

Səfir Abdelouahab Osman Əlcəzair Prezidenti Abdelmacid Tebbunun salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırdı.

Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Əlcəzair dövlətinin başçısına çatdırmağı xahiş etdi.

Abdelouahab Osman Əlcəzairin BMT Nizamnaməsinin prinsipləri və məqsədlərinə, o cümlədən ölkələrin milli suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə hörmət etməyə və daxili işlərə müdaxilə etməməyə tam sadıq olduğunu qeyd etdi. Səfir ikitərəfli münasibətlərin daha da inkişaf etdirilməsi üçün səylərini əsirgəməyəcəyini bildirdi.

Səfir Abdelouahab Osman Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrliyini yüksək qiymətləndirdiyini vurğuladı.

Prezident İlham Əliyev Koreya Respublikasının Azərbaycanda yeni təyin olunmuş səfirinin etimadnaməsini qəbul edib



Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 10-da Koreya Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Li İn-Yonqun etimadnaməsini qəbul edib. Səfir Li İn-Yonqun etimadnaməsini Prezident İlham Əliyevə təqdim etdi.

Sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev səfirlə söhbət etdi. Prezident İlham Əliyev ölkələrimiz arasında əlaqələrin möhkəm təməllər üzərində qurulduğunu bildirərək, müstəqillik illərində münasibətlərimizin çox uğurla inkişaf etdiyini vurğuladı. Dövlətimizin başçısı Azərbaycanla Koreya Respublikası arasında uzun illər müxtəlif sahələrdə fəal əməkdaşlığın həyata keçirildiyini bildirdi, siyasi əlaqələrin inkişafından məmnunluğunu ifadə etdi. Bu baxımdan Koreyanın yüksək səviyyəli rəsmilərinin Azərbaycana səfərlərinin münasibətlərimizin inkişafına töhfə verdiyini bildirdi. Prezident İlham Əliyev iqtisadi sahədə əməkdaşlığa toxunaraq, Koreyanın bir çox şirkətinin ölkəmizdə müxtəlif sahələrdə, o cümlədən infrastruktur və inşaat layihələrində uğurla iştirak etdiklərini vurğuladı. Dövlətimizin başçısı birgə investisiya sahələrinin, ixrac-idxal əməliyyatlarının artırılmasının, insanlar arasında təmasların genişləndirilməsinin əhəmiyyətinə toxundu. Prezident İlham Əliyev əlaqələrimizin bundan sonra da inkişaf edəcəyinə əminliyini ifadə etdi.

Səfir Li İn-Yonqun son 30 il ərzində Azərbaycan Respublikası ilə Koreya Respublikası arasında əlaqələrin inkişaf etdiyini vurğulayaraq, iqtisadi əməkdaşlığın və insanlar arasında əlaqələrin ölkələrimizin potensialına uyğun olaraq daha da möhkəmləndirilməsinin vacibliyini bildirdi və səfir fəaliyyəti dövründə bu istiqamətdə səylərini əsirgəməyəcəyini qeyd etdi.

Görüşdə Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində həyata keçirilən bərpa və yenidənqurma işlərində Koreya şirkətlərinin mümkün iştirakı ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

ATASININ PEŞƏSİNİ UĞURLA DAVAM EDƏN İŞ QADINI MUAZZEZ BAKTAŞ!



Baş ofisi „Ankarada yerləşən „Angora“ şirkətinin sahibi, kürd əsilli iş qadını- Muazzez Baktaş, atasının peşəsi olan, tikinti sektorunda uğur qazanıb. Bələdiyyələrin, uzun müddətdir, baxım və təmir layihələri həyata keçirdiyini, izah edən Baktaş şirkətin beynəlxalq arenada da fəaliyyət

göstərdiyini bildirib. Andora Company şirkətinin də daşınmaz əmlak departamenti olduğunu bildiren, Baktaş Aboriyə iş qadını olmasının çətinliklərini və asanlığını, şirkətin fəaliyyətlərindən və 2022 layihələri haqqında danışıb. *Əvvəlcə sizinlə tanış ola bilərikmi? Muazzez Bektaş kimdir?Özünüz haqda bir az məlumat verərdiniz. Mən Batman-da anadan olmuşam. İbtidai məktəbi Batman-da bitirdikdən sonra ailəlikcə Ankaraya köçdük. Digər təhsilimi Ankarada tamamladım. Hal-hazırda öz şirkətim olan Angora Company ilə

İrandakı kürdlər 20 illik atəşkəsə son qoydu

İrandakı əsas kürd müxalifət partiyası burada yaşayankürdləri "müdafiə etməkdən ötrü" təhlükəsizlik qüvvələrinə silahlıkampaniyasını davam etdirəcək. İran Kürdüstanı Demokratik Partiyası(PDKI) liderinin müavini belə deyib. Onun sözlərinə görə, İranınböyük dövlətlə nüvə sazişi imzalamasından sonra mübarizəvacibdir. Məlumatı "Associated Press" agentliyi yayıb.

İranda əsas kürd üsyançı qrupu olan İran Kürdüstanı Demokratik-Partiyasına son hücumlar dalğası iyirmi illik atəşkəsə son qoydu.Axı kürd separatçıları on illərdir ki, ölkənin şimal-qərbinəazadlıq istəyirlər.

Bu kampaniya regionun digər yerlərində kürd qüvvələrininaktivləşməsi fonunda baş qaldırır. Suriya kürdləri ölkədəkəşmətdəş müharibəsi gedişində özlərinə bir parça torpaq qoparabiliblər. Şəhər və kəndləri "İslam Dövləti" (İŞİD) silahlıqruplaşmasından azad edən İraq kürdləri də öz muxtar ərazilərini genişləndirməyə nail olublar.

80 milyonluq İran əhalisinin 10 faizini təmsil edən kürdlər,əsasən, ölkənin İraq və Türkiyə ilə həmsərhəd dağlıq şimal-qərbbölgələrində yaşayırlar.

1990-cı illərdən bəri davam edən atəşkəs sayəsində ərazidə uzunmüddət sakitlik hökm sürüb. 2015-ci ilin mayında ölkəninşimal-qərbindəki Mahabad şəhərində bir kürd otel xadiməsininöldürülməsi yerli kürdlərin narazılığına səbəb olmuşdu. Müxalifəqrupları İran təhlükəsizlik qüvvələrini bu işdə əli olmaqda ittihametdilər.

Bu il kürd döyüşçüləri ilə İranın "Bəsic" (İnqilab keşikçiləri)və digər təhlükəsizlik qüvvələri arasında toqquşmalar olub. Hər ikitərəf tələfat verib. Şimali İraqda qərarlaşan PDKI bu hücumlarınbir çoxuna görə məsuliyyəti üzərinə götürüb. Hücumlara cavab olaraqİran qüvvələri kürd mövqələrini bombalayıb.

PDKI baş katibinin müavini Hassan Sharafi-nin sözlərinə görə,İranın "repressiyaları" kürd qüvvələrini cavab verməyə məcburedib.

"Biz onların həbs edildiyini, işgəncəyə məruz qaldığını,... görürük. Bu insanları müdafiə meq-

sədiylə biz, adi müharibə elan etməkdənsə, ərazidə var olmağı qərara almışıq", deyə o, "AssociatedPress" informasiya agentliyinə bildirib.

"İran Avropa və Amerika ilə nüvə sazişini imzalayanda düşündülərki, nə etsələr də ətraf dünya onları tənqid etməyəcək. Ona görə dəbiz bu yolu tutmağa məcburuq", o vurğulayıb.

İranın dövlət mediası baş verən toqquşmaları sünni SəudiyyəƏrəbistanı da daxil olmaqla İranın düşmənlərinin təşkil etdiyibildirib. Məlumatlarda etnik gərginlik əlamətlərini bürüzəverməməkdən ötrü kürd kimliyinə işarə edilməyib. İran bundan başqa şərqdən, Pakistan sərhədindən bəluç silahlıqruplarının da hücumuna məruz qalır. Neftlə zəngin Xuzistanəyalətində yaşayan etnik ərəblərlə də zaman-zaman toqquşmalar baş verir.

İraq kürd muxtar ərazisinin hökuməti İraq kürdlərini İrana hücum etməməyə çağırıb. ABŞ-ın rəhbərlik etdiyi koalisiya İŞİD-lə döyüşməyə "peşmergə" kimi tanınan İraq kürd döyüşçülərinə təlimkeçir. İŞİD-lə vuruşan bir İran kürd qrupu da bu təlimdə iştirak edir.

Sharafi deyir ki, PDKI "özünümüdafiəsində" hər hansı xariciyardım, yaxud dəstəyə güvənmir.

Vaşinqtondakı Yaxın Şərq İnstitutundan Alex Vatanka-nınsözlərinə görə, hazırda hər kəsin diqqəti İraq və Suriyada İŞİD-lə mübarizəyə yönəldiyindən PDKI-ın kampaniyasının genişlənməyigözlənilir.

"Tehran, İran kürdləri və İraqın kürd rəhbərliyinin başı dahavacib problemlərə qarışıb", o deyib.

Mahabad regionu II Dünya müharibəsindən sonra sovetlərin dəstəyiilə qısa müddətə İrandan qoparaq Kürd Respublikası elan edilib.1979-cu ildə İslam inqilabından sonra isə bölgədə üsyan başqaldırıb.

PDKI döyüşçülərinin İrandakı kampaniyası 1990-cı illərinortalılarına qədər davam edib. 1992-ci ildə İran hökumətinəgöndərdiyi qatillər PDKI liderini bir neçə başqa şəxslə birlikdəBerlində qətlə yetirib. Nəticədə 1996-cı ildə PDKI birtərəfliqaydada atəşkəs elan edib. **Publika.az**

Gəncədə "Şəhidlikdən qələbəyə gedən yol" adlı kitabın təqdimatı olub

Gəncə Uşaq Evinde Əməkdar müəllim Səmayə Mirzəyevanın qələmə aldığı "Şəhidlikdən qələbəyə gedən yol" adlı kitabın təqdimatı keçirilib. Təqdimatda Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov, Gəncə Uşaq Evinin direktoru Nazilə İsmayılova, şəhid ailələri, ictimaiyyət nümayəndələri və Uşaq Evinin kiçik sakinləri iştirak ediblər.

Əvvəlcə Azərbaycanın Dövlət Himni səsləndirilib. Sonra Vətənimizin bütövlüyü uğrunda gedən döyüşlərdə qəhrəmancasına şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Niyazi Bayramov tədbir iştirakçılarını salamlayaraq bildirib ki, 30 il müddətində işğal altında qalan torpaqlarımız cəmi 44 gün ərzində Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi və Rəşadətli Ordumuzun gücü ilə azad edildi və qələbəmiz tarixə qızıl hərflərlə yazıldı.

"Əlbəttə, istər Birinci Qarabağ müharibəsində, istərsə də Zəfərlə yekunlaşan Vətən müharibəsində bizim şəhidlərimiz və qazilərimizin rolu danılmazdır. Məhz onların şücaətləri nəticəsində bu gün öz əzəli torpaqlarımıza qovuşmuşuq. Səmayə xanımın qələmə aldığı "Şəhidlikdən qələbəyə gedən yol" adlı kitabda da şəhidlikləri ilə dastana çevrilən qəhrəmanlarımız



haqqında geniş bəhs olunub. Bunun üçün hörmətli yazıçıya təşəkkür edir və uğurlar arzulayıram. Sonda bütün şəhidlərimizə Allahdan rəhmət, qazilərimizə isə can sağlığı diləyirəm",-deyə Niyazi Bayramov əlavə edib.

Nazilə İsmayılova çıxışında "Şəhidlikdən qələbəyə gedən yol" adlı kitabın əhəmiyyətindən bəhs edib. Nazilə xanım qeyd edib ki, Birinci Qarabağ müharibəsində şəhidlər verməklə torpaq uğrunda döyüşkənlik ruhumuzu dünyaya göstərdik. Vətən müharibəsində isə Qələbə qazanmaqla, bütün dünyaya gücümüzü sübut etdik. Nazilə İsmayılova hər iki müharibə zamanı həlak olan şəhidlərimizin xatirəsini əbədi olaraq uca tutulacağını vurğulayıb. Tədbirdə Milli Qəhrəman, şəhid Polad Həşimovun ömür-gün yoldaşı Ofelya Salmanova ilə videofomat vasitəsilə əlaqə saxlanılıb. Ofelya xanım Polad Həşimovla bağlı xatirələrini

bölüşüb və kitabın ərsəyə gəlməsində müəllifə öz dərin təşəkkürünü ifadə edib.

Müəllif Səmayə Mirzəyevə qələmə aldığı kitab haqqında tədbir iştirakçılarında ətraflı məlumat verib. O qeyd edib ki, kitabda Birinci Qarabağ müharibəsi və Vətən Müharibəsi zamanı şəhid olan igidlərimizin qəhrəmanlıqları barədə geniş bəhs olunub. Səmayə xanım kitabın ərsəyə gəlməsində əməyi keçən hər kəsə minnətdarlığını bildirib.

Tədbirdə Gəncə Uşaq Evinin sakinləri tərəfindən şəhidlərə həsr olunan səhnəciklər və şeirlər nümayiş olunub.

Sonda "Şəhidlikdən qələbəyə gedən yol" adlı kitabı tədbir iştirakçılarında təqdim olunub.

Qeyd edək ki, kitabın müəllifi, Əməkdar müəllim Səmayə Mirzəyevə uzun illər Gəncə Uşaq Evinde könüllü olaraq müəllimlik edib, hazırda yaş həddi ilə əlaqədar olaraq təqaüddədir.

Şəhid Əhmədli Qardaşxan Elxan oğlunun övladı Nişanə balanın doğum günü qeyd olunub



Yanvarın 10-da Suraxanı Rayon İcra Hakimiyyətinin təşkilatçılığı və maddi dəstəyi ilə Vətən Müharibəsinin Şəhidi Əhmədli Qardaşxan Elxan oğlunun üzünü görmədiyi övladı Nişanə balanın doğum günü qeyd olunub.

1 yaşı tamam olan Nişanə balanın doğum günü mərasimində Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əziz Əzizov, YAP Suraxanı rayon təşkilatının sədri Vüqar Seyidov, RİHB-nin müavinləri və şöbə müdirləri, Şəhid ailələri iştirak etmişlər.

Hər zaman Şəhid ailələrinə xüsusi qayğı və ehtiram

çixmağın hər birimizin borcu və vəzifəsi olduğunu bir daha vurğulamışdır.

Şəhidimizin ailə üzvləri onlara göstərilən diqqət və qayğıya görə başda ölkə Prezidentimiz cənab İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya olmaqla rayon rəhbərliyinə təşəkkürlərini bildirmiş, şəhidin xatirəsinin əziz tutulmasını, ailəsinin daim yad olunmasını onun timsalında bütün şəhid ailələrinə olan hörmət və ehtiramın, qayğının



Şəhidimizin bizlərə əmanət qoyduğu övladını doğum günü münasibətilə təbrik etmiş, fəxr yerimiz olan Şəhidlərimizin ailələrinə, övladlarına sahib

bariz nümunəsi kimi qiymətləndirmişlər.

Allahdan bütün Şəhidlərimizə rəhmət, doğmalarına isə səbr diləyirik.

1947-ci il. Bağirov və Bərzani. Kürd Peşmərgələrinin Bakıdan köçürülməsi

Kürd xalqının əfsanəvi lideri, general Molla Mustafa Bərzaninin ölümündən 43 il ötdü

(Əvvəli ötən sayımızda)

Azərbaycanda olduğu dövrdə Mustafa Bərzaninin burada yaşayan kürdlərlə çoxsaylı görüşləri təşkil olunur, habelə o, Ermənistandakı kürdlərlə tanış olmaq üçün dəfələrlə Yerevana gedir. Onun təklifləri sayəsində Bakıda kürd yazıçı və şairlərinin əsərləri çap olunur, Yerevanda isə kürd radiosu açılır və 1937-ci ildə bağlanmış kürd dilində qəzet bərpa edilir. Həmin dövrdə Yerevan pedaqoji məktəbində kürd fakültəsi açılır, Ermənistan Dövlət nəşriyyatında ("Armşosizdat") isə kürd dilində ədəbiyyatın nəşri üzrə xüsusi komissiya yaradılır. Bu da hamısı deyil: Ermənistan Yazıçılar İttifaqının tərkibində kürd seksiyası, Ermənistan Elmlər Akademiyasında kürdşünaslıq bölməsi, Yerevan universitetində isə kürdoloji fakültə yaradılır. Azərbaycana nisbətən, Ermənistanda kürdlərlə bağlı tədbir və yeniliklərin çoxluğunu isə yaqin ki, Mirçəfər Bağirovun Bərzaniyə olan nisbətən inamsız münasibəti ilə əlaqələndirmək olar.

Bərzaninin daha bir ideyası Azərbaycan ərazisində Kürd muxtar rayonunu bərpa etmək idi. Məlum olduğu kimi, vaxtilə Laçın, Kəlbəcər, Qubadlı, Zəngilan, Füzuli, Cəbrayıl və Şuşa rayonlarının ərazisində "Qırmızı Kürdüstan" mövcud idi. Sonralar ləğv olunan həmin strukturun yenidən yaradılması ideyası istər Moskvada, istərsə də Bakıda

ay vaxt, silah-sursat verilməsini, hərbi təlimlər üçün şərait, sonra da İrana qayıtmaq üçün icazə verilməsini xahiş edir. İrandan təslimçi qaçışın revansını götürmək ideyası həm Moskva, həm də Bakıda partiya rəhbərliyinin xoşuna gəlir. 1949-cu ildə DİN-in Staline məruzəsində bu barədə deyilir: "Mustafa Bərzaninin arzularına uyğun olaraq Azərbaycan KP(b) MK-nin katibi yoldaş Bağirov hökumətə Bərzaninin dəstəsinin Xəzər dənizi sahilindəki düşərgələrdən birində yerləşdirmək, onları ərzaq və sursatla təmin etmək, habelə şəxsi heyəti hərbi işə öyrətmək barədə təkliflər verib".

Hökumət müvafiq qərarı qəbul edir. Həmin qərara əsasən, Bərzaninin dəstəsindən 3 atıcı bölük, artilleriya batareyası, minaatıcı batareya, minaax-taran taqım, rəbitə və tank taqımları formalaşdırılır. SSRİ Silahlı qüvvələri Nazirliyindən şəxsi heyətə təlim keçmək üçün 25 zabit göndərilir.

Elə görünür ki, SSRİ Bərzaninin dəstəsindən ordu özəyi kimi istifadə etməklə miqyasca böyük olmayan müharibəyə hazırlaşır. Əks halda onun əsgərlərindən tankçı hazırlamaq nəyə gərəkdir?! Ancaq çox tezliklə bəlli olur ki, Sovet rəhbərliyi kürd xalqının planlarını qətiyyənlə düzgün anlamayıb: Azərbaycan SSR Dövlət Təhlükəsizliyi Nazirliyinin (DTN) Moskvaya məlumatında göstərilir ki, Bərzaninin şeyx komissar-

ərazisindən çıxarılacaq və bacardıqca İrandan sərhəddən uzaqda yerləşdirilsin..."



Bağirovun təklifi yetərli olur. SSRİ Nazirlər Sovetinin 1948-ci il 9 avqust tarixli qərarına əsasən DİN tərəfindən Bərzaninin dəstəsinin Bakıdan çıxarılaraq Özbəkistan SSR ərazisinə, Daşkənd dəmir yolunun Verxneye-Komsomolskoe stansiyasına daşınmasına başlanılır. Bakıdan kürdlərin çıxarılması birdəfəlik aksiya kimi yox, hissə-hissə, xırda dəstələr halında icra olunur. Onlar yeni ərazidə kolxozlarda yerləşdirilir, eyni zamanda burada hərbi təlimləri keçmək üçün şərait də yaradılır. DİN-in məruzəsində qeyd olunur ki, 1948-ci ilin sonunda Mustafa Bərzaninin Özbəkistan kommunistlərinin başçısı Yusupovla görüşü olur və həmin görüşdə Bərzani öz dəstəsinin şəraitindən narazılığını bildirərək vəziyyətin və gələcək planların müzakirəsi üçün Stalinlə görüşü təşkil etməyi Yusupovdan xahiş edir.

Göründüyü kimi, Sovet hökuməti Bərzaninin heç də "kommunizm qurucusu" olmadığını aydınlaşdıraraq kürdlərin Bakıdan uzaqlaşdırılmasını qərarına gəlir. Yəni, bu siyasi oyunda hər kəsin öz mənafeyi vardı, üstəlik bu mənafehlər üst-üstə düşmürdü. Həmin dövrdə (ta 1950-ci illərin ortalarına qədər) kürdlər Yaxın Şərqdə SSRİ-nin yeganə müttəfiqi idi və Moskva onlardan istər İraqda, istərsə də Suriyada Qərbə qarşı yararlanmaq niyyətindəydi. Bərzani isə öz növbəsində ya İranda, ya da İraqda müstəqil Kürdüstan dövləti qurmaq üçün əlləşirdi.

DİN-in məruzəsindən də görünür ki, Bərzaninin dəstəsinin Azərbaycandan kənarlaşdırılmasında maraqlı olan şəxslərdən biri məhz Bağirov idi. Kürd mülkiyyətləri tərəfindən yazılmış "Mustafa Bərzani" bioqrafik kitabında da bu versiya vurğulanır. Kitabdan bir epizod:

"Bərzani tərəfdarları özlərinin Orta Asiyaya sürgün olmalarını repressiya

kimi qəbul edirlər və Bağirovla Bərzani arasındakı münasibətlərin pisləşməsi ilə əlaqələndirirlər. Məsələn, onlar Daşkənddə Orduxan Cəlilə belə bir əhvalat danışır: "Bağirovun ad günündə bayram süfrəsi arxasında yubilyarın yaxınları ilə bərabər "Tudə"nin MK-nin katibi Pişəvəri və general Bərzani də əyləşibmiş. Şən söhbətlər və sağlıqlardan sonra Bağirov hiss edir ki, Bərzani çox qayğılıdır və üzünü ona çevirərək soruşur: "Niyə heç nə yemirsən?" Bərzani isə cavab olaraq yoldaşları ac və yoxsul olduğu bir vaxtda SSRİ-yə əylənmək üçün gəlmədiyini söyləyir. Məhz həmin məclisdən bir qədər sonra kürdlər Bakıdan çıxarıldığından Bərzani tərəfdarları köçürülmə əməliyyatının Bağirovun onlara qarşı münasibətinin soyuması ilə bağlayırlar". Belədir, ya yox? – hökm vermək çətindir. Fakt odur ki, kürdlər Özbəkistan kolxozlarından, bir hissəsi isə Altay vilayətində yerləşdirilir. Bərzani narazılığını Staline yazdığı məktublarla ifadə edir. O, Staline 72 məktub yazır, ancaq heç bir cavab almır. Bərzani fərz edir ki, məktublar Staline gedib çatmır, odur ki, qonşuluqda yaşayan bir qadından Moskvaya getməyi və məktubu orada poçt qutusuna salmağı xahiş edir. Kürdlərin həmin vaxtlardakı narazılıqlarını sonralar Xruşçovla görüşündə Bərzani zarafatla bu cür ifadə edəcəkdə: "Mən 5 dövlətə qarşı vuruşmalı olmuşam – İraq, İran, Türkiyə, Azərbaycan və Özbəkistana qarşı". Bəzi kürd tarixçiləri Bağirovun Bərzaniyə qarşı intriqalar apardığını və bu işdə Beriyanın xidmətindən yararlandığını yazır. Ancaq Pavel Sudoplatovun xatirələrindən də görünür ki, Stalinin xarici siyasət sahəsində böyük ümidlər bağladığı Bərzani ilə çətin ki Beriyanın və Bağirovun açıq qarşılıqlı keçərdilər. Sudoplatova, görə, kürdlərin Azərbaycandan Özbəkistana köçürülməsi ideyası başdan ayağa Moskvanın ideyası idi və SSRİ-nin Yaxın Şərqi maraqlarının soyuması fonunda bu addım siyasi cəhətdən düzgün addımdı. Sudoplatov yazır: "Mən Yusupovun kabinetinə Bərzaninin başçılığı altında İrandan Azərbaycana qaçmış 3000 kürdün məskunlaşdırılması təklifi ilə gəlmişdim. Onları Qafqazda saxlamaq çox təhlükəli idi, odur ki, rəhbərlik kürdləri Özbəkistana köçürmək qərarına gəlmişdi..."



neqativ qarşılıq. O cümlədən, Mirçəfər Bağirov həmin ideyaya böyük skepsislə yanaşırdı, Bərzaninin öz millətinin nümayəndələrinə nəzarət istəyini isə onun "öz xanlığını yaratmaq" cəhdi kimi qiymətləndirirdi. Ümumiyyətlə, kürd xalqında olan arxaik tayfa münasibətləri və sət iyerarxiya Mirçəfər Bağirovun tənqidinə səbəb olur.

Bərzaninin digər istəyi isə İraqa döndəndən sonra orada Kürdüstan dövləti yaratmaq barədə Staline yola gətirmək idi. Sudoplatovun memuarlarından bəlli olur ki, Stalin həmin ideyaya da qol çəkmiş.

Vadim Udilov "SSRİ-də terror aktları və təxribatlar" kitabında yazır: "Bərzani bəyan edir ki, İran hakimiyyətinə qarşı mübarizəni davam etdirmək niyyətindədir və Sovet hökumətindən onun dəstəsinə istirahət üçün bir neçə

ları inancılı kürdlər, həmçinin azərbaycanlılar qarşısında xütbələrlə çıxış etməklə onları heç də Sovet hakimiyyətini sevməyə çağırmırdılar. Yəni, söhbət teokratik bir iyerarxiyadan gedir, Bərzaninin Sovet quruluşu haqda söylədiyi pafoslu kəlmələr isə niyyətlərini ört-basdır etmək fəndindən başqa bir şey deyilmiş.

DİN-in Staline məruzəsində deyilir: "Bir müddət sonra agentura yolu ilə müəyyən edildi ki, Mustafa Bərzani siyasi savadsız şəxs olmaqla bərabər, kürd tayfalarını birləşdirərək onlardan knyazlıq qurmaq və bu knyazlığın rəhbəri olmaq niyyətindədir. O, SSRİ-də olduğu dövrə onun heç nəyə öhdəlik götürmədiyi müvəqqəti bir təzahür kimi baxır. Bu cür əhval-ruhiyyəni nəzərə alaraq yoldaş Bağirov hökumət qarşısında məsələ qaldıraraq ki, kürd xalqının dəstələri Azərbaycan SSR



Kürdlərin Özbəkistan dövrü 1958-ci ilə qədər – İraqda 14 iyulda kral II Feysəlin devrilməsinə qədər davam edir. Mütləqiyyətin süqutundan sonra molla Mustafa Bərzani İraqa döndür...

Məmməd Süleymanov

Qafqazda Şəddadi Kürd dövləti

(Əvvəli ötən saylarımızda)

Qeyd edilənlərə əsasən belə bir nəticəyə gəlmək olar ki, I Fəzlin dövründə Araz üzərində tikilən körpü nəinki yalnız hərbi əhəmiyyətə malik idi, bu, eyni zamanda ölkənin hər iki tərəfi ilə zəruri olan rabitəni təmin etmək, ticarət əlaqələrini yaxşılaşdırmaq və karvan ticarəti üçün şərait yaratmaq məqsədiylə tikilmişdi. Fəzlin hakimiyyəti dövründə Gəncədə onun adına sikkə pul zərb etdirildi. Bu pulların nümunəsi zamanəmizə qədər qalmışdır. I Fəzlin Şirvanşah Məzyədilərlə olan qohumluq məsələsinə gəldikdə, göstərmək lazımdır ki, Fəzl Sitt adlı qızını Şirvanşah Mənuçehrə (1027-1034)ərə verərək onunla qohum olmuşdu. Lakin bu qadın ərə Mənuçehrə öldürərək onun qardaşı Əbu Mənsur Əliyə ərə getmişdi. Qohum və bəzən ittifaq yaratmalarına baxmayaraq Şəddadilərlə Məzyədilər arasında vuruşmalar da baş verirdi. Fəzl ibn Məhəmməd Arranda Şəddadilərin müstəqil dövlətini yaratmaq uğrunda fəal surətdə çalışmış, demək

hakimiyyətə 422 (noyabr 1031) –ci ildə onun oğlu və vəliəhdi Əbülfəth Musa ibn Fəzl keçdi (Yenə orada, səh. 17). Lakin "Səhayif əl-əxbar" əsərinin kənarındakı Şəddadilərin şəcərə siyahısında Əbülfəth Musanın səhvən Mərzubanın oğlu olduğu göstərilir (Münəccimbaşı. Səhayif əl-əxbar, II cild, səh. 506). Musa ibn Fəzl hakimiyyət başında uzun müddət qalmamışdır. Lakin Münəccimbaşının yazdığına görə, 1031-ci ildə, yəni Musanın hakimiyyət başına keçdiyi ildə ruslar Bakıya gəlmişdilər. Musa qoşun çəkərək onların üzərinə hücum etmiş və Bakı yaxınlığında vuruşaraq rusları öz torpaqlarından qovmuşdur (V. Minorski. Şəddadilər, səh. 17). Musanın hakimiyyəti dövründə Şəddadilər dövlətində baş verən hadisələr haqqında mənbələrdə başqa bir məlumata təsadüf edilmir. Yalnız Münəccimbaşının yazdığına görə Musanın oğlu Əbülhəsən əli Ləşgəri 425 (1033/4)-ci ildə atasının əleyhinə çıxaraq onu hiylə ilə öldürüb hakimiyyətə keçmişdi (Yenə orada, səh. 17-18). Münəcc-

özü və əhali sakit yaşaya bilmədi, oğuzlar və başqa düşmənlər ölkəyə hücum etdilər, qorxu və zəiflikdən Ləşgəri öz iqamətgahını bir qaladan digərinə köçürdü və 441 (1049/50)-ci ildə öldü (Yenə orada). II Ləşgərinin hakimiyyəti dövründə yaşamış böyük Azərbaycan şairi Qətran Təbrizi Gəncəyə gələrək, onun sarayında yaşamış və ona təqribən 15 qəsidə ithaf edərək, bu qəsidələrdə Ləşgərinin

yaradılmışdı- N. H.). Təbriz hakimi Rəvvadi əmir Vəhsudan 1040-cı illərdə Gəncəyə gəlmiş, Ləşgəri ilə saziş və ittifaq yaratmışdı. Qətran Təbrizi özü də bu zaman Gəncədə olmuş, iki hökmdarın Gəncədə olmasını göstərmiş və Gəncəni tərifləyərək "Gəncə indi cənnət bağçasına dönmüşdür"-deyə yazmışdır. Qətran Təbrizi Ləşgərinin Tiflis hakimi əmir Əbülfəzl Cəfər ibn Əli ilə dostluq və

rəvi Təbrizi. Göstərilən əsəri, III cild, səh. 23-24.) Qətranın yazdığı bu mədhnamədə Əbülyüsrün adlısanlı bir şəxs olduğu göstərilir. Qeyd etmək lazımdır ki, "Qabusname"də hacib Əbülyüsr haqqında belə bir məlumat vardır. Bu əsərdə göstərilir ki, əmir II Fəzlun hacib Əbülyüsrü Bərdəyə sipəhdar göndərdi. Əbülyüsr ona dedi ki, qış fəslı olmayınca gedə bilməyəcəkdir, çünki Bərdənin ab-



olar ki, bu dövlətin yaranmasında birinci təşəbbüs onun tərəfindən irəli sürülmüşdür. Fəzl 375 (985/6)-ci ildən 422 (1030/1)-ci ilə qədər, yəni 47 il hakimiyyətdə olmuş (V. Minorski. Şəddadilər, səh. 45, 77), Fəzl ibn Məhəmməddən sonra

cimbaşı II Ləşgərinin qatıl, çox xəbis və pis etiqaqlı bir adam olduğunu, hətta atasının girovunda olan bir qadınla evləndiyini göstərir (Yenə orada, səh. 18). Müəllif sözünə davam edərək yazır ki, onun 15 illik hakimiyyəti dövründə

mədh etmişdir. Qətran Təbrizi Ləşgəriyə həsr etdiyi qəsidənin birində onu iki sülalənin, yeni Şəddadilərin və Sasanilərin nümayəndəsi kimi Bəhrami adlandırır və ona Sasani padşahları kimi olmağı arzu edir. Kəsreviyə görə Qətranın əsil mətnində bu Bəhrami deyil Mehrani olmalıdır. Qəsidənin surətini köçürənlər onu səhv olaraq Bəhrami yazmışlar. Bəlkə Ləşgərinin anası da arranşahlardan, yeni Mehranilərdən olduğu üçün Qətran onu Mehrani –deyə göstərmişdir. Ləşgərinin anası Şirvanşahların qızı olduğu üçün Qətran onu Bəhrami nəslinə mənsub etmişdir (Kəsri Təbrizi. Göstərilən əsəri, III cild, səh. 21). (Bizim fikrimizcə əslində Qətran Təbrizi Şəddadilərlə Sasanilərin eyni etnik kökə malik olduğunu göstərmişdir. Son dövrlərdə kürd tarixinin bir çox məsələlərinə dəyərli elmi məqalələr həsr etmiş Lətif Məhəmməd Mehranilərin kürd mənşəli olduğunu tutarlı elmi faktlarla sübut etmişdir. -N. H.) V. Minorski hesab edir ki, Ləşgərinin anası Şirvanşahların qızı idi (V. Minorski. Şəddadilər. səh. 45) . Yuxarıda göstərdiyimiz kimi, Fəzl ilə Şirvanşahlar qohum idi. Güman etmək olar ki, ona görə də Qətran Ləşgəriyə müraciət edərkə deyir ki, "Sənin üçün Syuni nemətli olacaqdır, Şirvan ölkəsi sənin üçün Arran kimi bir ölkə olacaqdır". Başqa sözlə desək Qətran Ləşgəriyə deyir ki, "Arran, Syuni sənidir, Şirvan da sənin olacaqdır". Qətranın qəsidələrindən aydın olur ki, Ləşgəri Təbriz hakimi əmir Vəhsudan və Tiflis hakimi əmir Əbülfəzl Cəfər ibn Əli ilə dostluq və ittifaq yaratmışdı (Bu ittifaq Azərbaycanın qərb torpaqlarına göz dikən erməni-gürcü feodallarına və onları himayə edən Bizans imperiyasına qarşı

ittifaq yaratması haqqında yazdığı qəsidədə göstərir ki, "İndi şir ilə pələng yerdə müttəfiq oldu, İndi Günəş ilə Ay bir yerdə ittifaq etdi" (Bax: Kəsrevi Təbrizi. Göstərilən əsəri, III cild, səh. 27). Qətran Təbrizinin başqa bir qəsidəsindən məlum olur ki, Əbülfəzl Cəfər öldükdən sonra Ləşgərinin qızı ilə evlənmişdir. Bu qəsidədən görünür ki, Ləşgəri onu bəyanmışdı. Çünki "onun üzü insan lələsi, əli bahar buludu kimi idi". Bu "mübarək əhd" və "mübarək ittifaqdan" isə "dinin əsası qüvvətli oldu", habelə düşmənlərə zərbə endirildi. Qətran Gəncədən Təbrizə qayıtdıqdan sonra yenə də Ləşgəriyə qəsidə yazıb göndərir. Bu qəsidədə göstərir ki, "əgər hüzurə gəlsəm. ağam məni üzürlü sayar. Mən başqa padşahın divanında və sarayındayam" (Rəvvadilərin Təbrizdəki sarayı nəzərdə tutulur). Bundan sonra şair Ləşgəriyə mənsub olan "Ləşgərabadi" tərifləyir. Qətran Təbrizinin mədh etdiyi şəxslərdən biri də Ləşgəri zamanında Arranın sipəhdarı Əbülyüsrüdü. Qətranın nəzm şəklinə Təbrizdən Əbülyüsrə göndərdiyi məktubda Ləşgərinin sərkərdəsi, yeni Arran sipəhdarı Əbülyüsrün "düşmənin canını yaxıb yandırdığı və dostun üreyini işıqlandırdığı" göstərilir. Bu qəsidədən aydın olur ki, Qətran Gəncəyə gəldiyi zaman Əbülyüsr onu əzizləmiş, qayğısına qalmış və Ləşgərinin məclisinə aparmışdır. Gəncədə olduğu zaman Ləşgəri və Əbülyüsr şairə bəxşilər vermiş və Təbrizə yola düşəndə Əbülyüsr ona yol tədarükü etmiş, onun getməsindən qəmgin olduğunu bildirmişdir. Ona görə də Qətran qəsidələr yazaraq Təbrizdən Əbülyüsrə və Ləşgəriyə göndərmişdir (Qətran Təbrizi, Divan. Təbriz, hicri-şəmsi, 1333, səh. 29-30, 54-56, 101-102; Kəs-

revi Təbrizi. Göstərilən əsəri, III cild, səh. 23-24.) Qətranın yazdığı bu mədhnamədə Əbülyüsrün adlısanlı bir şəxs olduğu göstərilir. Qeyd etmək lazımdır ki, "Qabusname"də hacib Əbülyüsr haqqında belə bir məlumat vardır. Bu əsərdə göstərilir ki, əmir II Fəzlun hacib Əbülyüsrü Bərdəyə sipəhdar göndərdi. Əbülyüsr ona dedi ki, qış fəslı olmayınca gedə bilməyəcəkdir, çünki Bərdənin ab-havası çox pisdir, xüsusən yayda çox ağır olur. Söz uzandıqda əmir Fəzlun ona dedi ki, heç kəs əcəli çatmadan ölməz, lakin bir şəxsin əcəli çatmamışdırsa, həqiqətən o, yay zamanında Bərdəyə getməməlidir ("Qabusname", ikinci nəşri, Moskva 1958, səh. 209). Kəsrevi bu məlumata əsasən belə bir nəticəyə gəlir ki, II Ləşgərinin sipəhdarı olan və Qətran tərəfindən mədh edilən Əbülyüsr II Fəzlin dövrünə qədər yaşamış və 30 ilə qədər sipəhdar olmuşdur (Kəsrevi Təbrizi, Göstərilən əsəri, III cild, səh. 26). Qətranın II Ləşgərinin dövründə Gəncədə olduğu vaxtdan II Fəzlin dövrünə qədər 30 ildən artıq vaxt keçmişdir. Bundan başqa, Qətran Gəncədə olduğu zaman Əbülyüsr II Ləşgərinin sipəhdarı idi. Lakin "Qabusname"də göstərilən Əbülyüsr II Fəzlin hacibi idi. Fəzl onu Bərdəyə sipəhdar, yeni qoşunbaşçısı göndərmək istəyirdi. Göstərilənləri nəzərə alaraq güman etmək olar ki, II Fəzlin dövründə "Qabusname"də adı çəkilən Əbülyüsr, Qətranın mədh etdiyi sipəhdar Əbülyüsr deyil, bəlkə də onun oğludur. Burada tarixi nöqtəyi nəzərdən maraqlı sayılan məsələ şəxslərin eyniliyi və ya ayrılığı məsələsi deyil, bəlkə də Şəddadilərin dövlət quruluşu, qoşun və onun kimlər tərəfindən necə idarə edilməsi məsələsidir. Qətran Təbrizi və "Qabusname"dən götürülən misallar qeyd etdiyimiz məsələləri tamamilə aydınlaşdırmaq üçün kifayət deyildirsə də lakin Şəddadilər dövlətində qoşun başçılarına sipəhdar deyildiyi, dövlətin vilayətlərdə saxladığı qoşunların sipəhdarlar tərəfindən idarə edildiyi, habelə Şəddadilərin Bərdədə qoşun saxladığı aydın olur.

(ardı var)

Səhifəni hazırladı:
Namiq Həsənov

EHMEDÊ XANÎ HAYATI VE ESERLERİ

"Ehmedê Xanî" kimdir, nerelidir?

Əvvəli ötən sayımızda

Mümkün mü çark-ı feleğin dönmesi lehimize?
Mümkün mü bir şans yıldızının doğması bize?

Bizim içimizden de bir hükümdar çıkıversin
Bizim aramızdan da bir padişah kalkıversin

Eğer bizim de bir yüksek başımız bulunsaydı
Kendisi iyiliksever ve şiir taliplisi biri olsaydı

O zaman sikkeyle tasdik edilecekti külçemiz
Bu külçe kalmazdı böyle şüpheli ve değersiz

Şayet bizim de bir padişahımız olsaydı
Ve Allah ona bir kûlah layık bulsaydı

Ona da oturacağı bir taht tayin olsaydı
Elbette bizim de bir geçerliliğimiz olacaktı

Biz yetimlere merhamet edip acıyacaktı
Bizi namert olanların elinden kurtaracaktı

Asla bize galip gelmeyecekti şu Romlar
Ve olmazdı baykuş'un konduğu yıkıntılar

Olmazdık kendilerine hükmedilen fakir insanlar
Olmazdık Türk ve Farslara mağlup ve itaatkar

Gerçi türk ve taciklere bağımlı olmak ayıptır
Ama bu ayıp Kürtlerin ileri gelenlerin ayıbıdır

Bu, Kürtlerin hükümdar ve yöneticileri için utançtır
Şairlerin ve fakirlerin bu konuda ne suçları vardır?

Şaştım kaldım Allah'ın hikmetinde
Acaba Kürtler bu dünya devletinde

Neden böyle hep mahrum kalmışlar?
Neden hep böyle yönetilen olmuşlar?

Çünkü kendi aralarında birlik sağlamazlar
Hep ayrılık ve isyanlar içerisinde yaşarlar

Eğer biz de birlik ve beraberlik içinde olsaydık
Birbirimize uyup aramızda ittifak oluştursaydık

O zaman tamamlayacaktık hem dini hem devleti
Ve elde edecektik o zaman hem ilmi hem hikmeti

Tüm bu Romlar, Araplar ve Farmlar
Hepsi bizim için hizmetçi olacaktılar

İlk günden işgalin sonlarına kadar Kürt emirlikleri biri kurulup diğeri işgal edildiğinden ve işgalciler kovulduktan sonra üçüncü bir emirlik olarak tekrar ortaya çıktığından, Kürt coğrafyası'nın siyasal haritası hep değişmekteydi. İşte biz Xanî'yi, Kürt coğrafyası sathında süreklilik kazanan bu operasyonları gerçek anlamda ifade eden, Kürt topraklarının ve onun emirliklerinin kendi öz güçleri etrafında birleşmesini savunan ve dağınmış emirliklerin birbirine katılarak, işgalci iki tarafa karşı dayanabilecek birleşik bir devlet haline gelmeleri gerektiğini savunan bir fikir önderi sayıyoruz.

Kürt coğrafyası'nda burjuvazi etmenlerinin ortaya çıkmasına paralel olarak kendi etki alanını genişletme çabalarına düşen bazı Kürt emirliklerinin diğer bazılarında saldırmasıyla patlak veren emirlikler arası savaşlar, ortak bir devlet kurulmasına olanak sağlamamış, Kürtler'e ve topraklarına büyük zararlar vermiş, kültürel ve ekonomik olarak gelişmelerini engellemiştir.

Kürt toprakları'nın parçalarının birleşmesini engelleyen ve onun ekonomik koşullarını oldukça kötüleştiren Osmanlı ve İran işgalleri de olmasaydı, Kürt emirliklerinin kendi aralarında birlik oluşturarak birleşik devlet kurmuş olabileceklerini de göstermektedir. Bu arada bugün Kürtlerin ekonomik durumunun bu emirlikler dönemine nispeten çok daha kötü olduğunu da görüyoruz.

Tüm bunların kaçınılmaz sonucu ve gerekçesi olarak Xanî, kendi ulusunun bir hükümdarı (padişah) olmasını, dolayısıyla Kürt beylerinden birinin seçilerek kendisine

taç giydirilip, tahta çıkmasını arzulamakta ve böyle bir hükümdarın yönetimi altında gerçekleşecek olan ulusal bir birlikten başka Kürtler için bir çözüm bulamamaktadır.

Kültürel ve dilsel açıdan

Kürt coğrafyası Xanî'den önce başlayıp ve onun döneminde de devam eden ilmi ve kültürel önemli hareketlere beşiklik etmiştir. Bu hareketlerde Kürt beylerince de desteklenen medrese geleneği çok önemli bir rol oynamıştır.

IV. Murad zamanında beyliğine son verilen Bitlis beyi Mîr Abdal'ın din, tarih, dil, biyoloji, tıp ve coğrafya gibi farklı alanlara ait dört binden fazla kitabından oluşan kütüphanesi yakılmıştır.

Kürtlerin dinsel ve dilsel kültürlerinde önemli bir yer tutan ve Kürt beyleri tarafından Kürt coğrafyasının dört bir tarafından davet edilen öğretmenler tarafından ders verilen bazı medreseler şunlardır:

- 1- Mîr Abdal Medresesi
- 2- Kızıl Medrese
- 3- Şerefiye Medresesi
- 4- Davudiye Medresesi
- 5- Qehban Medresesi
- 6- Mîr Hasan Veli Medresesi
- 7- Beş Medrese
- 8- Muradiye Medresesi : Xanî'nin eğitim ve öğretim gördüğü Bayezid'deki medresedir.

Ehmedê Xanî'nin yaşadığı dönem ve ortamda dört dil önem taşıyordu. Bunlar Kur'an dili Arapça, edebiyat dili Farsça, resmi dil Osmanlı Türkçesi, ve halkın konuştuğu dil olan Kürtçe idi.

Bu dört dile de hakim olduğu anlaşılan Xanî eserlerini kendi anadili Kürtçe olarak yazmayı tercih etmiştir. 2656 beyitlik olan "Mem û Zîn" adlı eserinde yaklaşık olarak 27000 kelime kullanmıştır. Arapça 6015, Farsca



918 ve Osmanlı Türkçesi'nin 26 kelimelerinden yararlanmıştı. 20000 civarı saf Kürtçe kelime kullanmıştır.

1927 yılında yazılmış olduğu halde, Cumhuriyet'in kurucusu Atatürk'ün "Gençliğe Hitabesi"ni orjinal hali ile günümüz Türkçesi ile sadeleştirmeden okuduğumuzda bir şey anlayamaz olduğumuzu farkedebiliriz.

Sadece bu örneği gözönünde bulundurursak, 1665 yılında "günümüzde dahi eğitim dili olmayan bir dil ile" yazmaya başlayan Ehmedê Xanî "Neden sadece Kürtçe kullanmamıştır" gibi eleştirilere cevap verebileceğiz.

Xanî, "Mem û Zîn" in 2478. beyitinde Kürtçe, Arapça ve Farsça kelimelere, beyitlerini, nükteli nazım ve edebi bir ustalık olan kelime oyunu olarak birleştirmek için kullandığını açıklamaktadır.

Xanî "Mem û Zîn"i yazarken taşın altına elini koyarak büyük özverilerde bulunmuştur. Döneminin geçerli iki dili olan ve duru şarab'a benzettiği Arapça ve Farsça yerine, gereken ilgiyi göremeyeceği için tortuya benzettiği kendi anadili Kürtçe ile eserlerini yazmıştır.

Kendisi duru şarabı bırakıp tortuyu içti
Yani inci gibi bir dil olan Kürtçe'yi seçti

Bu dili düzene koydu, verdi ona bir çekidüzen
Umum halkı için cefalar çekti bunu yaparken

Ne yapayım ki pazar kesattır, durgundur
Değerli kumaşın hiçbir müşterisi yoktur

Xanî'ye göre Kürt dili ve edebiyatına olan ilgisizliğin ve pazarın kesat oluşunun temel nedeni bu dil ve edebiyata sahip çıkacak bir Kürt bey'inin olmamasıdır. Dolayısıyla Xanî'yi en çok üzen şey, özelden kendi yazdıklarını, genelde Kürt dili ve edebiyatını sahiplenecek ve iktidarıyla bunu onaylayıp teşvik edecek bir Kürt bey'inin bulunmamasıdır.

Şayet bizim de bir sahibimiz bulunsaydı
Yüksek himmetli ve söz dostu olsaydı

O zaman ilim, yetenek, kemal ve de irfan
Bunlarla birlikte şiir, gazel, kitap ve divan

Eğer yanında geçerli olsaydı bütün bunlar
Onun yanında makbul olsaydı bu paralar

O zaman manzum sözlerin bayrağını kapardım
O bayrağı dünya damınının tam üstüne asardım

Şayet bize de bir kez olsun şöyle bir baksaydı
Kutlu yüzünü bir kez olsun bize de doğrultsaydı

Bu sözlerin hepsini şiir haline getirecekti
Bu pulların tümü dinara dönüşecekti

Ama her şeye rağmen Xanî, bir Kürt bey'inin yönetimini, başında Kürdün bulunmadığı bir yönetime tercih etmektedir.

Xanî'nin günümüze ulaşan ve kendisine ait oldukları kesin olan eserler dört tanedir:

- 1- Nûbehara Biçûkan
- 2- Eqîdeya İmanê
- 3- Mem û Zîn
- 4- Dîwan

1- Nûbehara Biçûkan: Çocukların İlkbaharı

Xanî Kürtçenin ilk iki dilli sözlüğü olan "Nûbehara Biçûkan" adlı eserini 1683 yılında yazmıştır. Kısa bir önsöz, 13 kıta, 220 civarında beyit ve yaklaşık 1000 Arapça kelime ile bunların Kürtçe karşılıklarından oluşan bu sözlüğünü 33 yaşında iken hazırlamıştır.

Bu Kürtçe sözlüğün giriş kısmında Kürt çocuklarının eğitimi için yazdığını açıkça belirtmekte ve çocuklara Kur'an-ı Kerim'i bitirir bitirmez ders kitabı olarak ilk önce bu sözlüğün öğretilmesini istemektedir.

Bu eser seçkin olanlar için değildir
Belki küçük Kürt çocukları içindir

Kur'an-ı bitirdikleri zaman onlar
Gözleri açılıp bilgi sahibi olmalıdırlar

Bu eser üç açıdan önem taşımaktadır.

Birincisi, Kürt alimleri, Xanî'nin bu sözlüğünü "medreselerde okutulmasını" gerçekleştirmişler ve Kur'an-ı Kerim'i bitirip medreseye başlayan Kürt çocuklarına bu kitabı ders kitabı olarak okutmuş ve ezberletmişlerdir. Medreselerin işlevini yitirdiği "Cumhuriyet sonrası"nda bile Kürt medreselerinde bu eserin okutulmasına ve ezberletilmesine devam edilmiştir.

İkincisi, çocuk edebiyatı alanında yazılmış ilk Kürtçe kitap olması

Üçüncüsü, Kürtçe yazılmış ilk iki dilli sözlük olmasıdır.

2- 'Eqîdeya İmanê: İnanç Risalesi

Xanî 70 beyitten oluşan bu eserini aruz ilminde "mutekarib" adı verilen bir vezin sistemiyle 1687 yılında yazmıştır. Bu kitapta İslam'ın inanç esaslarını bu esaslarla ilgili görüş ayrılıklarının ayrıntılarına girmeden "Sunni Eş'arî" ekol çerçevesinde işlemiştir. Nûbehar gibi Xanî bu eserini de medreselerde okutulan ders kitapları arasına katmak amacıyla Kürtçe yazmıştır. Böylece Kur'an-ı Kerim'i bitiren Kürt çocukları Nûbehar ile kendi anadillerinin temel sözcük ve terimleri ile tanışmaları, "Eqîdeya İmanê" ile de temel dini bilgileri yine kendi anadilleriyle öğrenmeleri amaçlanmıştır.

ardı gelen sayımızda

Hazırlayan: Mustafa ÖZER
Mustafaozer34@hotmail.com

Neçirvan Barzani: Almanya hükümetinin kararını memnuniyetle karşılıyorum



Kürdistan Bölgesi Başkanı Neçirvan Barzani, Almanya hükümetinin kararını memnuniyetle karşıladığını bildirdi.

Kürdistan Bölgesi, Almanya hükümetinin Kürdistan Bölgesi ve Irak'taki askerlerinin görev süresini uzatma kararını memnuniyetle karşıladı.

Sosyal medya hesabından açıklama yapan Kürdistan Bölgesi Başkanı Neçirvan Barzani, Almanya hükümetinin kararını

memnuniyetle karşıladığını bildirdi. Neçirvan Barzani, "Alman kabinesinin asker konuşlandırmasını Irak'a genişletme kararını memnuniyetle karşılıyorum ve takdir ediyorum. Federal Meclis'in de aynı şeyi yapacağını umuyorum" dedi.

Kürdistan Bölgesi Başkanı, "İŞİD hala uluslararası barış ve güvenlik için bir tehdittir. Teröre karşı koymak ve terörü ortadan kaldırmak için sürekli kolektif

çaba gerekmektedir" ifadelerini kullandı.

Almanya, Kürdistan Bölgesi ve Irak'taki askerlerinin görev süresini uzatma kararı aldı.

Almanya'nın İŞİD'e karşı mücadele çerçevesinde Irak'ta görev yapan askerlerinin görev süresini 9 ay daha uzattığı bildirildi.

Hükümet Sözcüsü Steffen Hebestreit, Berlin'de yaptığı açıklamada, Bakanlar Kurulunun Irak'taki Alman askerlerin görev süresinin 31 Ekim'e kadar uzatma kararı aldığını belirtti.

Kararda, asker sayısının maksimum 500 ile sınırlandırıldığı ifade edildi.

Alman askerleri, Irak ordusu ile Peşmerge güçlerine İŞİD'e karşı mücadele kapsamında eğitim desteği veriyor.

Bakanlar Kurulunun aldığı kararın cuma günü Federal Mecliste görüşülüp onaylanması bekleniyor.

BasNews

ABD'nin Suriye Özel Temsilcisi'nden Rojava'daki taraflara diyalog masasına dönme çağrısı

ABD'nin Suriye Özel Temsilcisi Yardımcısı Matthew Pearl, Rojava'ya yaptığı ziyarette Suriye Kürt Ulusal Konseyi (ENKS) ve Kürt Ulusal Birliği Partileri (PYNK) liderleriyle görüştü.

Pearl, burada yaptığı görüşmelerde Kürt partilerinin diyalog masasına dönmesi ve siyasi hareketin iki tarafı arasında öne çıkan tartışmalı konuların çözülmesi çağrısında bulundu.

ENKS'nin sitesinde dün yapılan açıklamada, "Konsey heyeti, ekonomik durumun çökmesi ve insanların yaşamları üzerindeki olumsuz etkilerinin onları göç etmeye itmesi ışığında, ABD ile ilişkilerin güçlendirilmesi ve bölgedeki istikrar operasyonlarına desteğinin önemini vurguladı" denildi.

Konsey heyeti başkanı Muhammed İsmail, Pearl'ın Kürt partilerle ilişkilerin güçlendirilmesi ve ülkesinin Fırat'ın doğusundaki bölgelerdeki istikrar operasyonlarına verdiği desteği vurguladığını söyledi.

İsmail, "Matthew Pearl, ABD'deki yetkililerle yapacağı toplantıda, burada gündeme getirilen sorunları ele alacağına ve Semelka sınır kapısının ticaret ve insani yardımlar konusunda sorun yaşanmaması için açılması yönünde çalışacağına söz verdi. Washington'un Kürt partiler arasındaki iç müzakerelere sponsor olma taahhüdünü de ilettili" dedi.

Muhammed İsmail görüşmeye ilişkin açıklamasına şu ifadelerle devam etti;

"Suriye Demokratik Güçleri (HSD) lideri Mazlum Abdi tarafından imzalanan, Kürt partileri arasında iki yıl önce Kasım



2020'de başlatılan garanti belgesine uyulmasını ve içeriğinin uygulanmasının gerekliliğini talep ettik."

Konsey üyeleri ve destekçilerini etkileyen ihlalleri ve saflarında yaşanan gözaltıları ABD tarafına ilettilerini söyleyen İsmail, "Kürt Ulusal Birliği Partileri'ne bağlı silahlı grupların yaptığı ihlaller, Suriye içindeki Roj Peşmerge güçlerinin ailelerine yönelik tehditler, reşit olmayan çocukların kaçırılması ve Semelka sınır kapısının kapatılması konularını görüştük" şeklinde konuştu.

Öte yandan Pearl, Rakka'dan şeyhler, ileri gelenler ve Rakka Sivil Konseyi üyeleriyle yaptığı toplantıda güvenlik ve ekonomik durum ile yardım çabalarını görüştü.

Rakka heyeti, Kuzey ve Doğu Suriye Özerk Yönetimi'nin kapalı alanları, Suriye hükümetinin kontrolündeki alanlar ve komşu Irak devleti ile sınır geçişlerinin açılmasını talep etti.

Rakka Sivil Konseyi Başkanı Muhammed Nur ez-Zib, "ABD tarafından şehir ve altyapısını yeniden inşa etmesini, eğitim

sürecini geliştirmesini, yönetim alanlarındaki kampların koşullarını iyileştirmesini, Rakka ve kırsalında tarım ve hayvancılık sektörünü desteklemesini istedik" dedi.

Zib, Washington'a, "Türk ordusu ve ona yakın Suriyeli grupların kontrolündeki toprakları geri almak için" HSD güçlerini destekleme çağrısında bulduklarını da bildirdi.

Kürt partileri, Pearl ve Rus yetkililerle görüşerek, Irak ile olan Yarubiye-Tel Kojer kapısı ve Semelka sınır kapısının yeniden açılması için girişimlerde bulundu.

Kürt Demokratik Sol Partisi Genel Sekreteri Salih Kado, "Rus subaylar, Suriye hükümetinin yeniden açılması karşılığında geçişin tam kontrolünü ele geçirme şartını ilettili, ancak yönetim iki taraf arasında ortak kontrol olması şartıyla hükümet bayrağının çekilmesini kabul etti" diye konuştu.

Kado, Rusya'nın arabuluculuğuna rağmen, Suriye hükümetinin öne sürdüğü koşullara göre nihai bir anlaşmaya varma olasılığını dışladı.

BasNews

Karma Komisyon, HDP'li Semra Güzel'in 'dokunulmazlığının kaldırılmasına' ilişkin toplantıyı 20 Ocak'ta yapacak



Halkların Demokratik Partisi (HDP) Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in "dokunulmazlığının kaldırılması" için hazırlanan fezlekelerin Adalet ve Anayasa Komisyonu'ndan oluşan Karma Komisyon'da görüşülmesine dair gün belirlendi.

Karma Komisyon Başkanı Bekir Bozdağ imzasıyla gönderilen yazıda 20 Ocak Perşembe günü HDP'li vekil Semra Güzel'in 3/665 ile 3/1843 numaralı fezlekelerinin görüşülmek üzere Halkla İlişkiler Binası binasında toplanacağı bildirildi.

Gelen yazıda dosyaların Anayasa Komisyonu Başkanlık bürosunda ve incelemeye açık olduğu belirtildi. Bugün Meclis Başkanlığı'na gönderilen fezleke hızlıca Karma Komisyona sevk edildi. Karma Komisyon Başkanı Bekir Bozdağ tarafından da bugün hızlıca görüşülmek üzere gün belirlendi.

BasNews

Türkiye destekli silahlı gruplar Efrin'de 9 kişiyi daha kaçırdı

Türkiye ve desteklediği silahlı grupların kontrolü altında olan Efrin'de 9 kişi daha kaçırıldı.

Efrin İnsan Hakları Örgütü, Türkiye'nin desteğiyle Rojava'nın Efrin kentine giren silahlı grupların bölge halkını kaçırmalarına ilişkin bir rapor yayımladı.

Sistematik bir şekilde Efrin halkına karşı suç işlendiği ve insanların kaçırıldığı belirtilen raporda, Suriye Milli Ordusu'na (SMO) bağlı Ahrar El Şarkiye grubunun 8 Ocak'ta Efrin'in Behdina köyünde İsmet



Ehmed Ebdo adındaki Kürt gencini kaçırdığı ve 1 milyon Suriye Lirası fidye istedikleri kaydedildi.

Askeri Polis grubu mensupları da 6 Ocak'ta Cindires beldesine bağlı Celeme köyünden 4 kişiyi kaçırdı. Kaçırılanların aileleri gruba fidye ödemesinin ardından 3 kişinin serbest bırakıldığını ancak 1 kişinin akıbetinin hala bilinmediğini belirtti.

Muhammed El-Fatih grubunun 4 Ocak'ta Raco beldesine bağlı Memila köyünden kaçırdıkları iki kişiyi 1200 TL karşılığında serbest bıraktığı kaydedildi.

Ceyş El-İslam grubunun ise, 2 Ocak'ta Erin'in Eşrefiye Mahallesi'nden Huseyin Muhammed adlı bir genci kaçırdığı ve akıbetinin henüz bilinmediğini bildirildi.

Efrin İnsan Hakları Örgütü'nün raporuna göre, Süleyman Şah grubunun lideri Ebu Amşe, Hasan Rifet adlı gencin bırakılması için 2 bin doların verilmemesi durumunda işkence yapacakları tehdidinde bulundu.

Raporda ayrıca, 2021 Ocak ayında Feyleq El-Şam grubu mensuplarının Raco'da kaçırdığı Ciwan Hac Reş adlı kişinin akıbeti bilinmediğine yer verildi.

BasNews

Kürdistan Bölgesi ile İran arasında seyahat kısıtlaması kaldırıldı



Koronavirüs nedeniyle İran ile Kürdistan Bölgesi arasında getirilen seyahat kısıtlaması kaldırıldı.

Koronavirüs nedeniyle İran hükümeti yıl başından önce turistlerin İran'a seyahat etmesini yasaklamıştı.

Hacı Omeran Sınır Gümrük Kapısı Yönetimi yaptığı açıklamada, bugün yasağın kaldırıldığını ve Kürdistan vatandaşlarının eskisi gibi İran'ı ziyaret edebileceğini duyurdu.

Erbil İran Konsolosluğu da İran'ı ziyaret etmek isteyenlerin aşı kartları ile Covid-19 PCR testi yapmaları gerektiğini açıkladı.

İran ile Kürdistan Bölgesi arasında 3 sınır kapısı mevcut; Hacı Omeran, Perwîzhan ve Başmax sınır kapıları bulunmaktadır.

BasNews

Erbil Belediyesi'nden 70 büyük fabrika için adım



Erbil Belediye Başkanlığı, kentte sanayi sektörünün geliştirilmesini sağlamak için 2021 yılında 70 büyük fabrikanın kurulacağı geniş bir yer belirlediğini duyurdu.

Açıklamada, Kürdistan Bölgesi'nin izlediği politika doğrultusunda hayata geçirilecek olan bu projenin sanayi sektörünün gelişmesinin yanı sıra Bölge ekonomisinin canlanması ve kentte binlerce kişiye istihdam sağlayacağı kaydedildi.

Başbakan Mesrur Barzani'nin öncülüğünde Kürdistan Bölgesi Hükümeti'nin dokuzuncu kabinesi, kurulduğu günden bu yana, sanayi, turizm ve tarım sektörlerinde çok sayıda projeyi hayata geçirdi.

BasNews

Süleymaniye Üniversitesi, öğrencilerin Zara Mihemedî konulu seminerini engelledi

Süleymaniye Üniversitesi Dil Fakültesi öğrencileri İran'da bir kaç gün önce Kürtçe dil dersleri verdiği için 5 yıl hapis cezasına çarptırılan Zara Mihemedî için bir seminer düzenlemek istediler fakat bu seminere izin verilmedi. Sosyal medya hesabı Facebook üzerinden konuya ilişkin paylaşımında bulunan Hengaw İnsan Hakları Örgütü Başkanı Erselan Yarehmedî şunları dile getirdi: "Süleymaniye Üniversitesi Dil Fakültesi öğrencileri Zara Mihemedî için bir seminer düzenlemek istediler ve yasal izin istediler. Öğrenciler düzenleyecekleri seminerle hem dil konusunda bazı bilimsel verileri paylaşmak hem de Zara Muhamedî'ye destek vereceklerdi. Fakat bu talepleri kabul edilmedi ve seminere izin verilmedi." Talep edilen seminere izin verilmediği için bazı öğrencilerin okulu boykot ettiklerini belirten Yarehmedî açıklamasının devamında, yetkililerin hem anadil konusunda hem de Zara Mihemedî'ye destek amaçlı düzenlenmek istenen etkinliğe bilinçli bir şekilde müsadde etmediklerini ifade etti. Süleymaniye Üniversitesi mevcut iddialara ilişkin henüz herhangi resmi bir açıklama paylaşmadı.

BasNews

Milli Mücadelemizin hedefi: Sömürgeci Türk Devleti ve onun aparatı PKK'dır...



İ b r a h i m G Ü Ç L Ü

Kürt milletinin mücadelesinin karakteri, hedefini bilirler. Kürt milletinin mücadelesi, bir milli kurtuluş, bağımsızlık, devlet kurma niteliğinde ise hedef de ona göre saptanır.

KÜRT MİLLETİNİN

VE KÜRDİSTAN'IN STATÜSÜ

Kürt milleti, ezilen, klasik sömürge altı koşullarda yaşayan, ülkesi dörde bölünmüş, ülkesi işgal ve ilhak edilmiş, bütün milli değerleri yasaklanan ve gasp edilen, dünyada devlet sahibi koşullarını taşımasına rağmen devlet sahibi olmayan, Ortadoğu ve uluslararası parametrelerle tanımlanabilecek olan bir millet konumundadır.

Kürt milletinin bu statüsü, 200 yıldır devam eden bir statüdür. Tarihsel anlamda Şeyh Abdulsalam Dönemindeki geçici otonomi, kısa sürede yıkılan-yakılan Kürdistan Mahabad Devleti, Eylül Milli Devrimi sonrası yapılan, 5 yıl sonra yıkılan 1970 Kürdistan Otonomisi, 2003 yılında resmi nitelik kazanarak kurulan ve halen devam etmekte olan Kürdistan Federe Devleti dışında, konumunda bir iyileşme olmayan, daha kötü koşullara mahkûm edilen bir millettir.

KÜRT MİLLETİNİN MÜCADELESİNİN KARAKTERİ VE AMACI...

Kürt milletinin bu klasik sömürge altı konumdan ve statüden kurtulması, milli haklarını bütüncül ve kayıtsız şartsız elde etmesi- kazanması, Kürdistan'da işgal ve ilhakın son bulması, bağımsız devletini kurması, Kürdistan'da kendi kendini yöneten ve egemen olan bir millet olması için mücadele etmesi gerekir.

Bu mücadelenin, evrensel parametrelerdeki, siyaset ve sosyoloji bilimindeki, ezilen-sömürge ulusların tecrübelerindeki adı "Milli Kurtuluş Mücadelesi"dir.

Kürt milleti de, ezilen-dörde bölünmüş sömürge bir millet olarak, milli kurtuluş mücadelesi sürecindedir. Bu mücadele, bütün toplumsal kesimlerin, her Kürdün, Kürt-Kürdistan toplumsal kesimlerinin örgütleri, Kürdistanlıların, Kürdistan siyasi parti ve örgütlerle sürdürmesi gereken ve sürdürmekte olduğu bir mücadeledir.

MİLLİ MÜCADEMELİZDE HEDEF DÜŞMANLAR...

Kürdistan'daki milli mücadelemizde, kimin/kimlerin hedef olduğu, mücadelemizin karakteri tarafından belirlenmektedir. Başka bir ifadeyle, milli mücadelemize kimlerin hedef oldukları da, milli kurtuluş mücadelemize düşman olanlardır.

Kürdistan'ın Kuzeyinde, bu karşı

ve düşman olanlar da: Doğrudan Sömürgeci Türk Devleti ve aparatı PKK'dır. Dolaylı düşmanları da: Sömürgeci diğer 3 devlet ve onların Kürt düşmanı ve karşıtı olan örgütleridir.

Bu tespitlerimden çıkan sonuç şudur ki: Kürt milletinin bu klasik sömürge altı konumdan ve statüden kurtulması, milli haklarını bütüncül ve kayıtsız şartsız elde etmesi-kazanması, Kürdistan'da işgal ve ilhakın son bulması, bağımsız devletini kurması, Kürdistan'da kendi kendini yöneten ve egemen olan bir millet olması için verdiği milli mücadelenin karşısında olanlar; Kürtlerin stratejik hedefleri ve düşmanlarıdır.

Sömürgeci Türk Devleti ve diğer 3 sömürgeci devletin mücadelemiz karşısındaki nitelikleri ve konuları oldukça nettir. Bunların Milli mücadelemizin düşmanları ve hedefimiz oldukları konusunda bir genel uzlaşma var.

Sorun, PKK'nın, Milli Mücadelemize karşı olan düşman niteliği ve milli mücadelemize karşı olan konumunda ortaya çıkmaktadır. Bazı Kürtler ve Kürdistan örgütleri, halen PKK'yı milli mücadelenin bir aktörü, dostu, yandaşı olarak görmeye devam ediyorlar.

Oysa PKK'nın kendi yetkililerinin ağızlarından ifade ettikleri, yazılı ve görsel basınında dile getirdikleri, Öcalan'ın çok açık ve sarıh açıklamaları, pratikte Kürdistan'ın dört parçasından yaptıkları analiz edildiği zaman, PKK'nın Kürt milletinin milli kurtuluş mücadelesine, milli mücadele hedeflerine, Kürdistan Devletine şiddetle karşı olduğu tespit edilir.

Ayrıca, PKK'nın Sömürgeci Türk Devletinin bir aparatı olarak, Kürdistan Milli Hareketini tasfiye etmek; Kürdistan parti ve örgütlerini ortadan kaldırmak; Kürt yurtseverleri, milli mücadelemizin toplumsal tabanı ve gücü olan bireylerini katletmek; Kürt milletini ve örgütlerini bağımsızlık hedefinden uzaklaştırmak için kurulduğu göz önüne alınırsa, Sömürgeci Türk Devletinin yanında milli mücadelemizin karşısında bir düşman ve hedef olarak konumlandırılması tartışmasızdır.

MİLLİ MÜCADELEMİZDE, DEMOKRASİYİ BAŞAT ÜCADELE GÖSTERMEK, AMAÇTAN VE DÜŞMAN TESPİTİNDE SAPMALAR YOLA AÇAR...

Milli mücadele, bir demokrasi mücadelesi değildir. Milli bağımsızlığı ve ezilen-sömürge ulusun devlet olmasını öngören, amaçlayan bir mücadeledir. Bundan dolayı, milli mücadelenin demokrasi diye bir stratejik amacı yoktur.

Milli mücadele tüm milletin, milletin değişik toplumsal kesimlerinin, bireylerinin total bir sorunudur. Bundan dolayı da demokrasi diye bir amacı olamaz. Böyle bir amaç da, milli mücadeleyi ideolojileştirir ki bu milli mücadele ruhuna ve yapısına aykırıdır. Milli mücadele, demokrasiyi amaç edinmesiyle, sosyalizmi amaç edinmesi gibi bir

sakatlığı vardır. Milleti parçalayıcı bir özelliktir.

Ama milli mücadele, çoğulcu toplumsal ve siyasal karakteriyle, doğal bir demokratik yapıya sahiptir. Demokrasi de, ileri sürülen hak-hukuk milli mücadelede de, olmazsa olmaz şartlarından biridir. Yoksa milli yüce çıkarlar etrafında birlik sağlamak, mili çoğulcu örgütleri yaratmak, milli dayanışma ruhunu yaratmak olanaklı olmaz. Bilindiği gibi, zaten hak-hukuk sadece demokrasinin sorunu da değildir. Demokrasi öncesi rejimlerde de, güçlü bir hak-hukuk, adalet sorunu olmuştur.

Milli mücadelede, demokrasi başat ve stratejik mücadele haline getirmek, amaçtan ve düşmanları tespit de sapmalara ve sakatlıklara yol açar.

KÜRDİSTAN'IN KUZEYİNDE, EPEY ZAMANDIR VAROLAN BİR HEDEFTEN SAPMA HASTALIĞI VAR...

Kürdistan'ın Kuzeyinde, epey bir zamandır, özellikle de PKK'nın sömürgeci devletlerin isteği sonucu 1984'de başlattığı silahlı mücadeleden sonra, Kürt yurtseverleri ve Kürdistan siyasi gurupları ve örgütleri, zaman-zaman hedeflerini tespit edememek ve hedefini kaybetmek gibi bir özelliğe sahiptirler.

PKK'yı yanlış konumlamaktadırlar. PKK partilerinin meclise girmelerinden sonra, bu durum özellikle tam anlamıyla bir dramatik-komik, bir hal aldı. Kürt yurtseverleri, Kürdistan örgüt ve partileri çoğunlukla milli rotalarını kaybetmekle karşı karşıya kaldılar.

Çoğu Kürt yurtseveri de, geçmişten beri Kürt okumuşlarında var olan parlamentarizm hastalığına yakalandı. Bunun de PKK eliyle gerçekleşeceğini matematiksel olarak saptama yoluna gittikleri için de, PKK'ya karşı muhalefet yapmama, onun kötülüklerini örtme, cinayetlerini es geçme, Kürdistan'ın dört parçasında yaptığı kötülüklerle, Kürdistan Federe Devletini yıkmaya sesiz kalmaktadırlar.

PKK'yı milli mücadelenin bir aktörü gibi tanımlıyorlar.

PKK'nın milli ittifakın içinde olacağını düşünüyorlar.

PKK'nın milli mücadelemize karşı olan konumunu görmezlikten geliyorlar.

Son günlerde de, Kürt siyasetçilerinde ve bazı Kürdistan örgütlerinde bu hastalığın yeniden hortladığı görülmekte ve his edilmektedir. PKK/HDP'ne yamanmanın yolları aranmaktadır. Hem de ahlaki olmayan yöntemlerle bu yamanma yolları aranmaktadır.

Bu tutumun, Kürt milletine, Kürdistan'a, Kürt milli mücadelesine karşı olduğu daha öncede çoğu zaman yazıldı. Pratik uygulama ile açığa çıkarıldı.

Kişisel çıkarlar uğruna, milli çıkarların feda edilmesi yoluna gitmek, milli bir suçtur. Bunun vebali büyüktür.

Hiçbir Kürt, Kürdistan parti ve örgütü bu suçu işlememelidir.

Diyarbeir, 11. 01. 2022

Serok Nêçîrvan Barzanî pîrozbahiyê li Serokayetiya Encumena Nûneran kir



Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî bi minasebeta hîlbijartina desteya nû ya serokatiya parlamentoya Iraqê peyameka pîrozbahiyê ragihand.

Peyama Serokê Herêma Kurdistanê:

Bi helkefta hîlbijartina bi Serokê Encumena Nûnerên Iraqê pîrozbahiyê li birêz Mihemed Elhelbûsî, her wiha li her du cîgirên yekem û duyemê Serokê Encumena Nûneran birêzan Hakim Zamilî û Şaxewan Abdulla dikim, hêviya serkeftinê ji bo wan dixwazim.

Hêvîdarim hîlbijartina desteya Serokayetiya Encumena Nûnerên Iraqê bibê destpêka proseyeke siyasî dirust li welat ku komkerê hemû hêz û alî û pêkhatên welat bê û Iraq ber bi qonaxê nû ya li aramiya siyasî û karkirina pêkveyî pêşkêş bike bi navê xizmetkirina zêdetir û niha û paşerojêke baştir ya ji bo welatiyan.

Nêçîrvan Barzanî, Serokê Herêma Kurdistanê
10.01.2022

ZARA !...

Lêlê xûşkê lê Zara
Kulîlka der bihara,
Zar-zimanê dildara
Ketî destê neyara.
Zimanê te wek şûre
Şîrine bê qisûre
Lê dibare gul-nûre
Lal û durre ferfûre.
Mîna Ferat dikişê
Mûnzûre xuşe-xuşe
Ew gezo ye ne tîrşe
Rab alemê bipirse.
Zimanê te dewra tê
Ew ava av heyatê
Dinya kete hucetê
Ku bînin ber mîratê



Zimanê te hebûne
Xwezayê da beybûne
Em şagirtin fêr bûne
Roniya çeva şabûne.

Xaylaza Reşîd

Hikûmetê nêzîkî milyarek dînar bo nûjenkirina xaniyên dîrokî yên Akrê terxan kir



ikûmeta Kurdistanê nêzîkî milyarek dînar bo nûjenkirina xanî û cihên dîrokî yên li devera Akrê terxan kir.

Berpîrsê cih û warên dîrokî li parêzgeha Duhokê, Bêkes Birîfkanî ji BasNewsê re got, girîngîdan bi cihên kevînar û dîrokî û kelepurê yek ji bernamêyên kabîneya nehem ya hikûmeta Kurdistanê ye.

Bêkes Birîfkanî her wiha got, hikûmeta Kurdistanê 900 milyon dînar bû nûjenkirina xaniyên dîrokî li bajarê Akrê terxan kiriyê.

Berpîrsê cihên kevînar û dîrokî li Duhokê da zanîn jî, li Akrê gelek cih û xaniyên dîrokî hene lê di vê qonaxê de dê 36 xanî, ku dîroka vedigere 400 sal berê, bîn nûjenkirin.

Bi gotina wî berpîrsî, ew dixwazin tevahiya cihên dîrokî li parêzgeha Duhokê nûjen bikin. **BasNews**

Serok Barzanî pîrozbahî li desteya serokatiya parlamentoya Iraqê kir

Serok Barzanî pîrozbahî li desteya serokatiya parlamentoya Iraqê kir.

Duhî Encûmena Nûneran a Iraqê yekem civîna xwe girê da û tê de Mihemed Helbûsî wek Serokê Encûmena Nûneran, Hakim Zamilî wek Cîgirê Yekem ê Serok û Şaxewan Ebdullah jî wek Cîgirê Duyem ê Serok hatin hîlbijartin.

Di wê derbarê de Serok Barzanî di peyameyê de ragihand, "Hîlbijartina Serokê Encûmena Nûneran a Iraqê û du cîgirên wî, pêngaveke girîng a proseya siyasî ya Iraqê bû. Bi vê boneyê pîrozbahiyê li Serokê Encûmena Nûneran Mihemed Helbûsî, Hakim Zamilî û Şaxewan Ebdullah dikim. Pîrozbahiyê li hemû endamên Encûmena Nûneran, dengderan û welatiyan



dikim. Ev pêngav, destpêke gelekî baş e ji bo rastrêkirina proseya siyasî û bîngehek e ji bo damezirandina pêşerojê geş, aramtir û xurttirkirina demokrasî û hevbeşiyê di Iraqê de.

Di peyama Serok Barzanî de hat: "Ji vir ve, spasîyê li hemû wan dost û aliyên siyasî dikim ku pabendî sozên xwe bûn û bûn

hokarê serkeftinê vê proseyê. Bi dilniyayî ev pêngava îro ya Encûmena Nûneran a Iraqê, derfetek e ji bo pêkanîna yekrêzî, vekirina rûpeleke nû, derbaskirina zehmetiyan û hevtêgihîştin. Herwiha dibe deriyek jî ji bo avakirina baweriyê di navbera pêkhateyên û pêkanîna dewleta dezgehan." **rojvakurd.com**

43 sal bi ser hewla terorkirina Serok Barzanî de derbas dibe

Îro 8.1, 43 sal bi ser hewla terorkirina Serok Barzanî de li paytexta Nemsayê derbas dibe, ku sîxwirên rêjîma Sedam ew hewl dabûn. Piştî nîskoya sala 1975 deselatên Iraqê ji serkird-eyên PDKê ditirsan û ji hemû aliyekî ve êrîş dikirin ser serkird-eyên PDKê û di rojêke weke îro de beriya 43 salan 8.1.1979ê sêxwirên rêjîma Iraqê hewl dan ku Serok Barzanî teror bikin û di encamê de hewlên wan biser neketin, lê Azad Berwarî û Dr. Pîrot Birîndar bûn.

Pisporên siyasî û dîrokî dibêjin, wê demê Viyêna naven-dek bû ji bo çalakiyên siyasî yên PDKê û xwerêxistinê, bi taybetî jî piştî nîskoya Îlonê, hevdem navendeke giring bû ji bo xwen-



dekar û têkoşerên PDKê.

Herwiha dibêjin, wê demê rêjîma Iraqê hizir dikir ku armanca wan bicîh hatiye û Serok Barzanî hatiye terorkirin, û nizanîbûn ku pilana wan biser

neketiye. Herwiha dibêjin, çûna Serok Barzanî bo Viyêna ji bo wê yekê bû ku xebat û têkoşîna gelê Kurd piştî nîskoya Şoreşa Îlonê berdewam bike û PDK birêxistin bike **Hewlêr-KDP.info**

HECÎ MEDENÎ

Mezinek rabu ji Eşîra Receb
Dinav welatde beramberî sed heba
Ew çû ji Dûnya agir kete kezeba
Navê wî hate nivîsandin ser qelba

Betlekî ji wan betlê zemanê berê
Heybeta şêru piling hebû li serê
Xûyayîbû bi navû deng bu li her derê
Zelal bu rûyê wi weke ava cerê

Digo mixaletî ji hemû kesara
Bavû birabû ew ji bêkesara
Ne sekinî dicîda weke sersara
Navê wî hate gotinê li her dera

Hecî Medenî mêrbû mêrekî comerd
Ji bûyîna Welatê xwe kîşand kûlû derd
Wexta wefatkir girîya ezman û erd
Xelqê bi çahva dîtin wî delalê merd

Kete hepsa ji boy heqqê vî gelfî
Zahfî Qîyret kir hetta rahat bû betilî
Cî çêkir bi hubba xwe li ser her dilî
Xweda bike mêvandarê Îmamê Elî

Ew delal kûrê Ferzîmeleka torî
Ferzîmeleka delal hembera horî

Kûlîlka wî welatê çîyayê jorî
Emrê wî di nav mezinada bohrî

Li Nisreddîn hatibû axa bu mîr bû
Qet tirs jêra tinebû pîrî jî jîrbû
Xwedî paşabû, xwedî wezîr bu
Ji mal û meqamara ew ne hêsîr bu

Hecî Medenî Axayê heft gunda bû
Ewî li çar alê welatde nav dabû
Ji eslê xweda merd bû, nandabû
Xuyayî bû tu car ew ne hindabû

Îşev ji boy xalê xwe min raşt qelemê
Ez hizinîm ji bûyna wê sedemê
Wî binivînim ji boy hemû alemê
Xwedao nedê êşû zorîw elemê

Lo lo xalo, lo xalê Hecî Medenî
Taca liser sera lembeha nava xênî
Her daîm di cennette xwezla bîkînî
Înşallah li ser text lime birênî

Her şeveq dixwend ewê Qûrana pîroz
Li Welat zahf helkiçir ji boy gel dew u doz
Xalê min li welat ecêp xwedî soz
Ew qet ne sekinî dicîde teyrokû bahoz
Muhammed Gidici, Türkiyê Batman şehrî

Serok Barzanî û Mesûd Tek rewşa siyasî ya Tirkîyê û rewşa Kurdan li Bakur gotûbêj kirin



Serok Mesûd Barzanî pêşwazî li Mesûd Tek Serokê Giştî yê Partiya Sosyalist a Kurdistanê kir û di wê hevdîtinê de herdu aliyên rewşa siyasî ya Tirkîyê û rewşa Kurdan û ya hizib û aliyên siyasî yên Kurdî li Tirkîyê gotûbêj kirin. Îro Yekşema 9.1.2022 li Sela-

hedîn Serok Mesûd Barzanî pêşwazî li şandekê partiya Sosyalist a Kurdistanê bi serokatiya Mesûd Tek kir.

Di wê hevdîtinê de Serok Barzanî û şanda mêvan gotûbêj kirin derbarê rewşa siyasî ya Tirkîyê û rewşa Kurdan û ya hizib û aliyên siyasî yên Kurdî li Tirkîyê û pêwendiyên di navbera wan de.

Her di wê hevdîtinê de, tekezî li ser berdewamiya karê siyasî û karê sivil û peyama aştiyewazî ya aliyên Kurdî li Tirkîyê hat kirin.

Herwiha pêwendiyên di navbera PDK û Partiya Sosyalist a Kurdistanê de mijareke dinî wê hevdîtinê bû. **Hewlêr-KDP.info**

Fazil Mîranî û Serokê HAK-PARê rewşa navçeyê gotûbêj kirin



Sekreterê Polîtbiroya PDKê Fazil Mîranî pêşwazî li Serokê Partiya Maf û Azadiyan (HAK-PAR) Letîf Epuz Demîr kir û di wê hevdîtinê de herdu aliyên behsa rewşa navçeyê û pêşhatên nû kirin û Serokê HAK-PARê

pêwendiyên partiya xwe bi pêwendiyêke dîrokî binav kir.

Îro Yekşema 9.1.2022 li navenda Polîtbiroya PDKê Fazil Mîranî pêşwazî li Serokê HAK-PARê Letîf Epuz Demîr û şanda pê re kir.

Di wê hevdîtinê de, Mîranî behsa rewşa navçeyê û pêşhatên nû kir û tekez kir ku bi yekrêziyê û bi riyên aştiyewazî me dikare bighê armancên xwe.

Fazil Mîranî wiha got: "Di rojên nexweş de mîletê me tekez kiriyê ku alîkariya hevdu dikin û bi hewara hev diçin û pêwendiyên xwe bihêztir dikin, ji bo berjewendiyên mîletê me û ji bo mirovatîyê."

Ji aliyê xwe ve, Serokê HAK-PARê jî behsa partiya xwe kir û herwiha behsa rewşa niha ya Tirkîyê kir û got ku Tirkîyê di rewşeke aborî xerab de derbas dibe. Serokê HAK-PARê pêwendiyên partiya xwe û PDK bi dîrokî binav kir û hêvî kir ku ew pêwendî bihêztir jî bibin. **Hewlêr-KDP.info**

Tirkîyê Kobanî topbaran kir

Artêşa Tirk îro danê nîvro êrîşî navenda Kobanî kir û piştê jî gundên di navbera navenda Kobanî û Girê Spî de yên Qeremox, Xanê, Til Hacib, Serzorî û Gultepe topbaran kir.

Di encama topbaranê de Îbrahîm Şerîf (Eşqer) şehîd bû. Şerîf rûspiyekî gundê Xanê yê rojhilatê Kobanî bû.

12 welatî birîndar bûn. Rewşa hinek birîndaran girane ku li nexweşxaneyê Kobanî tene dermankirin.

Li gorî Rêveberiya Nexweşxaneyê Kobanî; navên birîndarên topbaranê Kobanê û gundewarê wê wiha ne:

Narîn Şukîrî Beşar (25).
Mezlûm Bekîr Teyîb (36) li Sûq El-Hal.

Cihan Mele Osman Salih (25) li gundê Gultepe.



Mihemed Behaedîn Elî (35) li Sûq El-Hal.

Besne Salih Henîfî (24) li gundê Qeremox.

Şêrîn Seîd Henîfî (27) li gundê Qeremox.

Gerîla Celal Ebdullah (36) li gundê Qeremox.

Ebdo Mistefa Henîfî (4) li

gundê Qeremox.

Yawîr Îbrahîm Henîfî (Sal û 6 meh) li gundê Qeremox.

Hemûd Meter Xafilî (25) li gundê Girbênaw.

Adil Kîtkanî (30) li Sûq El-Hal.

Xalid Mistefa Beşar (5) li pêşiya Market Newroz di milê xwe de birîndar bû.

Rojhilat – Li sê bajarên herî kêr 4 xortan xwe kuştin

Li bajarên Ormiye, Seqiz û Mehabad yên Rojhilatê Kurdistanê di nav 10 rojan de herî kêr 4 kes xwe kuştin.

Malpera mafên mirov ya Hengaw ragehandiyê, ji destpêka îsal heta niha, ku dike 10 roj, li bajarên Ormiye 2 kes û li Mehabadê kesekî û li Seqizê jî kesekî xwe kuştin.

Li gorî agahiyan, navê wan kesên ku li Ormiyê xwe kuştin: Mihemed Xefarî û Mihemed Qizilbaş

(17 salî).

Xefarî bi tivinga nêçîrê xwe kuştiye û Qizilbaş jî bi xwarina derman xwe kuştiye.

Ew kesê ku li Seqizê xwe kuştiye, navê wî Burhan Ahengî (16 salî) bûye û bi xwarina derman xwe kuştiye. Ewê li Mehabadê jî xwe kuştiye, 18 salî û navê wî Serdar Husênî bûye û bi tivinga nêçîrê xwe kuştiye. **BasNews**

Mesrûr Barzanî zêdetir ji 3 milyar û 600 milyon dînar ji bo nûjenkirin û qîkirina rêyê Akreyê terxan kir



Serokwezîr Mesrûr Barzanî rizamenî li ser terxakirina zêdetir ji 3 milyar û 600 milyon dînar ji bo projeya nûjenkirin û qîkirina rêyê Akreyê derbîrî.

Fermangeha Medya û Zanyariyê ya Hikûmeta Herêma Kurdistanê belav kiriye, li ser rizamendîya Serokwezîr Mesrûr Barzanî bi mîqdarê 3 milyar û 657 milyon û 873 hezar dînar hatiye terxan kirin bi mebesta cîbicîkirina projeya nûjenkirin û qîkirinê rîya (Amada - Bêxmê - Kanî Tozê) bi dirêjîya 21 kîlometir li nahyeya Dînarîyê navçeya Akreyê. Herwiha ew yek jî hatiye aşkerekirin ku ev pare bi şeweyê neqdi û qonax bi qonax wê li ser budceya perezîdana parêzgeha Duhokê were xerckirin. **BasNews**

Wezaretê Tendirustiyê: 5 kesên din bi Koronayê mirine

Wezaretê Tendirustiyê ya Herêma Kurdistanê ragihand; di 24 demjimêrên borî de 751 kes bi vîrûsa Koronayê (Covid-19) ketine û 5 kes canê xwe ji dest dane. Wezaretê Tendirustiyê di daxuyaniya xwe de eşkere kir; di 24 demjimêrên borî de 751 kes bi vîrûsa



koronayê ketine, ji wan 251 kes li Hewlêrê, 331 kes li Silêmaniyê, 151 kes li Duhokê, 1 kes li Helebceyê, 13 kes li Germiyanê û 4 kes li Raperînê ne.

Herwiha ragihand ku di nav 24 demjimêran de 5 kesan jiyana xwe ji dest dane, ku ji wan 1 kes li Hewlêrê û 4 kes jî li Silêmaniyê ye. Li ser hejmara nexweşên baş bûne, hat eşkerekirin ku di 24 demjimêran de 154 kes jî vîrûsê rizgar bûne, ku ji wan 30 kes li Hewlêrê, 124 kes li Duhokê ne. **BasNews**

Pêşmerge hewla êrîşa DAIŞê têtêk bir



Terorîstên DAIŞê hewl dan derbasî sengerên Pêşmerge bibin. Çavkaniyekî ji Lîwaya 3 ya ser bi Hêzên Femandariya Zêrevanî ya li Mîhwera Naweran ji K24ê re ragihand; komeke 7 kesî ya terorîstên DAIŞê hewl dan derbasî sengerên Pêşmerge bibin, lê hêzên Pêşmerge nehiştin terorîst pêşve biçin. Çavkaniyê K24ê eşkere kir; hemû Pêşmergeyên li sengeran bi silamet in û ti ziyaneke giyanî tune ye, piştî ku Pêşmergeyan gulle li ser çekdaran de reşandine, terorîstên DAIŞê vekîşiyane.

Li gor zanyariyan; ev êrîşa DAIŞê li nêzikî gundê Barîman bûye, ku dikeve Mîhwera Naweran û di van çend salên dawî de ev yekem car e ku DAIŞ li wê derê hewl dide êrîşî hêzên Pêşmerge bike. **BasNews**

Wezîra Berevaniya Almanya: Bi pêşeroja karê hevbeş ligel Herêma Kurdistanê geşbîn im



Wezîra Berevaniya Almanayê Christine Lambrecht îro li gel Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî civiya û li gor daxuyaniya Serokatiya Herêma Kurdistanê, wezîra almanî ragihandiyê ku ji bo karê hevbeş ê li gel Iraq û Herêma Kurdistanê geşbîn e.

Wezîra Berevaniya Almanayê Christine Lambrecht êvara îro di çarçoveya serdaneke fermî de gihîşt Hewlêrê. Seroka Komîteya Berevaniyê ya Parlamentoya Almanya û herwiha şandeke serbazî û dîplomatîk jî bi Christine Lambrecht re serdana Herêma Kurdistanê kirine.

Serokê Herêma Kurdistanê, Nêçîrvan Barzanî êvara îro li ofisa xwe pêşwazî li Wezîra Berevaniya Christine Lambrecht û şanda pê re kir.

Di civînê de Serok Nêçîrvan Barzanî û wezîr Christine Lam-

brecht Wezîra Berevaniya Almanayê hemfikir bûn ku "şerê li dijî DAIŞê hêj bi dawî nebûye û metirsî û gefên terorê li navçeyê, metirsî û gef in bo ser aramî û istiqrara Ewropa û rojava jî.

Di civînê de peywendiyên Almanya li gel Iraq û Herêma Kurdistanê û warên hevbeşî û hevkarîya navbera wan, pêşhatên herî dawî yên rûbirûbûna terorê û metirsiyên DAIŞê, pêdeçûna bi erkê hêzên Almanya li Iraqê û rewşa navçeyê bi giştî hatin gotûbêj kirin.

Nêçîrvan Barzanî bi boneya destbikarbûna wê wek wezîr û herwiha destbikarbûna hikûmeta nû ya Almanayê û herwiha ji ber sala nû ya zayînî pîrozbahî li Christine Lambrecht û hêzên Almanayê kir û serdana wê "di vê qonaxa hesas a Iraqê de girîng bi nav kir."

Serokê Herêma Kurdistanê

herwiha spasiya Almanayê kir ji bo piştgirîkirina Iraq û Herêma Kurdistanê di şerê dijî terorê de û tekezî li wê yekê jî kir ku gefa DAIŞê bi dawî nebûye û nehîştina teorê tenê di rêya leşkerî re nabe, lêbelê pêngava siyasî jî jê re pêwîst e.

Di civînê de herwiha Serokê Herêma Kurdistanê spasiya gel, hikûmet û parlamento û rol û hebûna Almanayê li Iraqê û Herêma Kurdistanê kir bo piştgiriya siyasî, leşkerî, mirovî, hevkarî û geşedanê, bi taybetî alfkariyên mirovî bo leqwimî û qurbanîyên şer ên ji herdu pêkhateyên Êzdî û Krîstiyân.

Wezîra Berevaniya Almanayê Christine Lambrecht jî di vê civînê de tekezî li ser berdewamiya piştgiriya welatê xwe bo Iraq û Herêma Kurdistanê kir. Li gor daxuyaniya Serokatiya Herêma Kurdistanê, wezîr Christine Lambrecht "geşbîniya xwe bi paşeroja karê hevbeş li gel Iraqê û Herêma Kurdistanê derbirî û spas û pêzanînen Almanayê bo rol û qurbanîyên Pêşmerge di rûbirûbûn û têkbirina DAIŞê de nîşan da." Di civînê de, herdu aliyan derbarê rewşa aware û penaberên li Herêma Kurdistanê, tevgerên DAIŞê li Sûriyê, rewşa Kampa Holê û çend mijarên din ên girîng ji bo herdu aliyan, gotûbêj kirin. **Hewlêr-KDP.info**

Bilind Îsmail: Bahaneyê YNKê ya ji bo xwe vekêşanê guncaw û dirust nebû



Endamê rêveberiya PDKê ragehand, ew lihev kirina ji bo proseya helbijartina desteya serokatiya dema pêncem a Parlamentoya Iraqê kar pê hate kirin pêngavekî girîng. Û got: "Her nexşeyekî siyasî ya ku Serok Barzanî danibe, bandora wê li ser temamê proseya siyasî ya Iraqê dibe û bi xêr û destkeft ve ji bo hemû aliyan vediger."

Endamê rêveberiya PDKê û berpîrsê baskê 16ê yê PDKê Bilind Îsmail ji BasNewsê re ragehand: "Helbijartina desteya serokatiya nû ya Parlamentoya Iraqê destpêkekî baş bû bo rastkirina proseya siyasî ya Iraqê û awayê hikûmraniya Iraqê. Heman demê de vegeandina

baweriyê di navbera hêzên siyasî ya Iraqê de bû, ku nûnertiya pêkhateyên serekî yên Iraqê pêkanîne. Ew lihev kirina girîng ji bo peyrew kirin hersê bingehên lihev kirin, hevbeşî û hewsengiyê, ku berdewam ev tişt daxwaza kurdan bûye, ji ber mafên pêkhateyan di proseya siyasî ya Iraqê de diparêze."

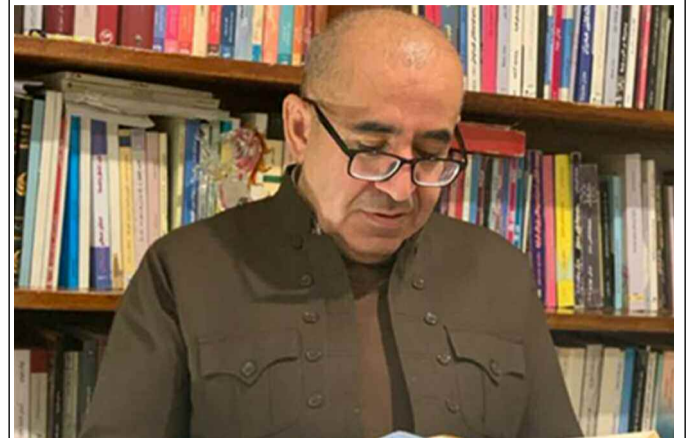
Herwaha got: "Ev prensîbên destpêkê û bi vî awayî rêkeftin di proseya helbijartina serokomar û pêkanîna kabîneya nû ya wezaretan de jî kar dê pê bê kirin. Dema pêş de jî li hemû waran de hikûmet û saziyên din jî dê hevbeşîya rasteqîn li berçav bigrin. Herwaha dê Iraqê ji bînpê kirinan û xwarûxîçên salên borî

biparêze. Ji ber dema Iraq bibe ya hemûyan û hemû kes xwe têde bibîne, awayê karê siyasî beşek berçav serweriya ji destçûyî ya Iraqê jî dê careke din vegeîne."

Bilind Îsmail got: "Divê vê rastiyê jî mirov bibêje, di vê prosyê de giranî û bandora Serok Barzanî di gehandina hêzên siyasî yên Iraqê bi hevdu û rêxistina nav mala erebên sunne jî derket pêş. Herwaha giraniya PDKê û her nexşeyekî siyasî, ku Serok Barzanî nexşe bo kêşandibe, bandora wê li ser temamê proseya siyasî ya Iraqê dibe û wek xêr û destkeft bo hemû aliyan vedigere."

Derbarê beşdarnebûna fraksiyona YNKê ya di dengdana desteya serokatiya nû ya Parlamentoya Iraqê de jî Bilind Îsmail got: "Pêwîstbû biraderên YNKê beşdarî kiriban. Lê ew bahaneyê beşdarnebûnê wek navmala erebên şîe rêk nîne derdixin pêş û kurd di vê navberê de nabe alî, lê ev ne bahaneyekî diruste. Ji ber em ne alî ne ji belavbûna nav mala erebên şîe û em pê keyfxweş jî nînin. Lê nabe bi vê bahaneyê ve em xwe ji proseya siyasî qut bikin û xwe jê dûrbixin." **BasNews**

Stran Ebdula: Xendeka YNKê ya mafên gelê kurd e



Berpîrsê mekteba ragihandina YNKê Stran Ebdula: Xendeka YNKê ya mafên gelê kurd e.

Endamê politburoya Yekîtiya Nîştimanî ya Kurdistanê (YNK)ê Stran Ebdulah tekez li ser wê yekê kir ku xendeka Yekîtiya Nîştimanî ya Kurdistanê (YNK)ê, xendeka mafên gelê kurd e. Di gotina xwe de, Stran Ebdulah got: "Erê em alîgirin û ne bê alî ne, lê belê, alîgiriya me ew destkeftên mafên gelê kurd e ku li gorî desturê. Her weha em alîgirê rêkeftin û destur û hevsengiya siyasî ne ku ew bingeha sereke ya proseya siyasî li Êraqê ye piştî rûxandina rêjîma Sedema ê binketî di sala 2003'an de, her weha bavên damezrandina Êraqa nû jî, li ser wê yekê lihev kiribûn û rêkeftibûn ku yek ji wan jî, rewşadê gelê kurd serok Mam Celal bû." Di daxuyaniya xwe de, berpîrsê mekteba ragihandina YNKê Stran Ebdula aşkire kir; "Ew girêbestiya desturî ya Êraqê ew saz kir. Başê di pîrsgirêkên dijwar ên di hundir mala Şî'ayan de çima em dibin alîgir." Her weha di dirêjahiya daxuyaniya xwe de, Stran Ebdula wiha pêde çû: "Tekez kirin li ser nepejirandina cemsergerî di navbera pêkhateyan de, naye wateyê ku xendekkirina li dijî vî alî an jî aliyekî dine, lê belê ew bicîhbûna di kûrantiya mafên desturî me de ye, xwediyên dozê bîner in, ji ber ku, ew li ser rewabûna vê dozê ye, YNKê xwediyê dozê û siyaseta serbixwe û rasteqîne ye, di berjewendiyên gelê kurd de ye." **PUKmedia**

Bi sedan kes ji Rojavayê Kurdistanê koçberî Herêma Kurdistanê bûn



Ji ber xirabiya rewşa ewlehî û aboriyê, pêleke din a koçberiya welatîyên Rojavayê Kurdistanê ber bi Herêma Kurdistanê ve dest pê kiriye ku di heyama rojên borî de nêzîkî 900 kesî gihîştine kampa Berdereş a li parêzgeha Duhokê.

Kanala K24 ragehandiyê, di du rojên borî de 880 kes ji Rojavayê Kurdistanê di riyên qaçax re derbasî Herêma Kurdistanê bûne û li kampa Berdereş bicîh bûne.

Li gorî agahiyên, ev hejmara koçberan, tenê yên ku gihîştine kampa Berdereşê ne û li gor zanyariyan hîn hejmareke din jî heye hîna bi rê de ne û negihîştine vê kampê.

Di wê derbarê koçberê Rojavayê Kurdistanê ji K24ê re got: Me ji ber xirabiya rewşa aborî û jiyandê dest ji cih û warê xwe berda û me berê xwe da Herêma Kurdistanê.

Ji destpêka krîza Sûriyê di sala 2011an ve, bi sedhezaran welatîyên Rojavayê Kurdistanê ji ber rewşa şer, nebûna ewlehiyê û têkçûna rewşa aboriyê berê xwe dane Herêma Kurdistanê. Lê vê carê ev pêla koçberiyê zêdetir ji ber têkçûna rewşa aboriyê ye.

Li gor zanyariyan, koçber bi riyên qaçax re ji Rojavayê Kurdistanê derbasî Herêma Kurdistanê dibin, di wê derbarê de Şaneyê Ragihandina Ewlehiyê ya Iraqê ragihand, wan 62 kesên Sûrî ku sînor bi qaçaxî derbas kirine desteser kirine. **BasNews**

Mesrûr Barzanî: Ez pêşwaziyeke germ li biryara Yekîtiya Ewropayê dikim



Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî peyamek belav kir û tê de kêfxweşiya xwe ji bo derxistina Iraqê ji listeya welatên ku metirsiya mezin a spîkirina pereyan li ser e, nîşan da û pêşwazî li vê biryarê kir.

Peyama Serokwezîr Mesrûr Barzanî wiha ye:

“Ez pêşwaziyeke germ li biryara Yekîtiya Ewropayê dikim ji ber derxistina Iraqê ji listeya welatên ku metirsiya mezin a spîkirina pereyan li ser e. Di van salên dawî de Hikûmeta Herêma Kurdistanê û Hikûmeta Federalî ya li Bexdayê, bi hemahengiya ligel hevbeşên me di civaka navdewletî de, bi hev re kar kirine ji bo rûbirûbûna alîkariya darayî ya terorê û torên tawanê, di nav wan de jî encamdana zêdekirina eşkere û danûstandin û karûbarên neyasayî yên bi diravan.

Çaksaziyên Hikûmeta Herêma Kurdistanê di warê darayî ya giştî de û şewazên encamdana girêbest û rêkarên danûstandina bazirganî ya li deriyên sînorî û firotina petrolê bi awayekî zelal û şefaf ku ji aliyê kompaniya Deloitte ve hûrbînî tê kirin, bûne sedema wê yekê ku em bihêztir şerê gendeliyê bikin û herwiha me kariye bi awayekî baştir, çavdêriya dahatên xwe bikin bi rêya girêdana sazîyên pêwendîdar ên Hikûmeta Herêma Kurdistanê bi sîstema banka cîhanî. Niha jî bi rêya pêşvebirina hemahengiya darayî û veberhênanê ligel Yekîtiya Ewropayê, encamdana çaksaziyê li sektora bankî hêsantir dibe ji bo berjewendiyên giştî.

Ji bo me li Kurdistanê, ev biryara Yekîtiya Ewropayê pêngaveke taybet e. DAIŞê hewl da û şikest xwar di têkdana jiyana me de. Loma em li sengerên pêş, hewlên navdewletî ne, ji bo jinavbirin û jiholêrakirina hewlên bidestxistina piştvanîya darayî û xwepêdarkirina ji aliyê rêxistina terorê ya DAIŞê ve, ev jî di çarçoveya Grûpa Hevpeymanîya Navdewletî ya ji bo rûbirûbûna peredarkirina DAIŞê de.

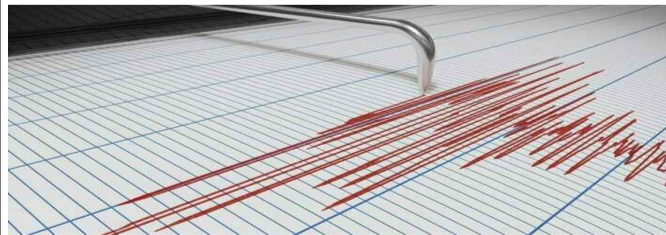
Me ev guhertin ji bo baştirkirina siberoja xwe encam dane, çimkî eger me ev çaksaziyên aborî û xwerêkûpêkkirinê nekiribana û rûbirûyî kêşeya bazirganî ya neyasayî nebûna, niha ev derfet pêk nedihat, da ku em ligel hevrêyên xwe yên li Ewropayê hemahengiyê bikin.

Ev serkeftina ku me îro bi dest xistiye, herwiha ligel nasîna Ewropayê bi hewlên hevbeş ên Hewlêr û Bexdayê, divê handereke zêdetir bibe ji bo pêşvebirina hemahengiya navbera me ji bo dabînkirina siberojeke geş a aborî bo nîfşên me.

Ez bawer im ev dê bibe werçerxanek di pêngavên Kurdistanê de ber bi pêşerojeke cîhanî û asûde û aram ji bo xelkê Kurdistanê.

Mesrûr Barzanî, Serokwezîrê Herêma Kurdistanê” Hewlêr-KDP.info

Silêmanî- Erdhejek pêk hat



Li parêzgeha Silêmaniyê ya Başûrê Kurdistanê bi pileya 4.3 erdhej rûda. Ligor zanyariyan li parêzgeha Silêmaniyê û derdora wê erdhej rûda û xelkê navçeya Çemçemalê ji ber metirsiya erdhejê derketin kûçe û kolanan. Rêveberê Keşnasî û Erdhejê yê Herêma Kurdistanê Fazîl Îbrahîm ji K24ê re ragihand; îşev di demjimêr 21:23yan de çar erdhej li Silêmaniyê rûdan, ku ji wan herî bi hêz, li gor pîvana rîxterê 4.3 pile bû. Fazîl Îbrahîm eşkere kir ku navenda erhejê nahiya Tekye bûye û 15 kîlometre di bin erdê de rûdaye. **BasNews**

Şêx Ahmed Barzanî kî ye?

Şêx Ahmed di Sala 1892 ji Dayik bûye. Piştî ku Sêx Abdulsalam ji teref Osmaniyan tê darvekirin Şêx Ahmed dibe Rêber û Xudanê Barzan û ji Sala 1931ê Serperîştîya Şoreşa Barzan kiriye.

Ji ber ku Şêx Ahmed Barzanî alîkarî û piştgiriya şoreşa Araratê kirî bû. Ji teref dewleta tirk tê girtin û wî radestî hukumeta Irakê dike. Biryara dîrxistina wî ya ji Barzan ango ji Kurdistanê tê dayîn

Di sala 1944an de biryara dîrxistina şêx Ahmed ya ji devera Barzan û Kurdistanê tê rakirinê. Piştî vê biryarê ew li cihê bav û bapîrên xwe li Barzan vedigere.

Piştî ku serhildan û berxwedana bi serperîştîya Qazî Muhamed li rohilata Kurdistanê destpê dike, Şêx Ahmed jî piştgiriya wê şoreşa ji bona avakirina Kurdistanê dike.(1946-47)

Piştî têkçûna şoreşa ji bona azadî û serxwebûnê li rojahilata Kurdistanê têk dihare, Mustafa Barzaniyê nemir li gel 512 pêşmêrgeyên xwe berê xwe dide sovyetê û şêx Ahmed jî li gel malbatên Barzaniyan vedigere Iraqê. Bi vegera wî yek ser desthilata Iraqê wî digirin û biryara darvekirina wî didin û piştî sê salan biryara hukumeta Iraqê tê guherandin û wî dişînin zîndana heta hetayê.

Dema serok Barzaniyê nemir û pêşmêrgeyên xwe yên çûbûn sovyetê di sala 1958an li welatê xwe vedigerin. Wê demê hukumeta Iraqê jî Şêx Ahmed Barzanî ji zîndanê serbest berdadin.

Piştî ku Şêx Ahmed ji zîndanê serbest tê berdan, bêtir kar û bare xwe dike xebata Ayinî û civakî. Ew mezintirîn çaksazî û baştirîn dadwariyê pêk tîne. Ji ber vê ye ku tê



gotin û dîtinê ku serdema Şêx Ahmed Barzanî serdema zêrîn ya dadwariyê û wekhevîyê tê bi navkirin. Her weha ew Jîngehparêziyê û bi hev re jiyane li gor mercên wekhevîyê pêk tîne.

Ji ber vê ye ku ew weke hostayê rêbaza Barzanî tê destnîşan kirin. Her ew wê rêbaza ku asas û bingehê wê ji teref şêx Abdulsalam hatibû destnîşankirin, di dema şêx Ahmed de ev ji aliyê wî de tê temam kirin û weke destûr û rêbazekê pêşkêşî gelê xwe dike.

Piştî vegera Barzaniya nemir û pêşmêrgeyên wî ji Sovyetê êdî Barzaniyê nemir jî wê rê û rêbazê ango felsefeyê dixwe jiyane.

Ji ber ku şêx Abdulsalam, şêx Ahmed û Barzaniyê mezin tê digîhêjin ku miletekî bê rêbaz weke peze bê şivan be. Ji ber vê bû ku wan herdu nemiran asasê rêbazê danîn û Mele Mustefayê nemir jî ew xiste jiyane da ku li ser asasê rêbazekê û li ser xeta neteweyî bikaribe Kurdistanê ji bin nîrê dagirkeran azad bike.

Belê hersê nemiran encama wê rêbazê nedîdin lê nebî û

zarokên wan nemir Îdarîs Barzanî û Mesud Barzanî ev temam kirin û di encamê de Kurd li başûrê Kurdistanê li gor wê rêbazê azad kirin. Piştî azadiyê jî serokê herêma Kurdistanê rêzdar Niçîrvan Îdrîs Barzanî û serokwezîrê herêma Kurdistanê rêzdar Mesrur Barzanî ew geş kirin da ku gelê wan li ser wê rêbazê, him demokrasîyê di nava gelê xwe de belav bikin û him jî wê rêbazê bêtir geş û xweş bikin.

Lê mirov dikare bi rehetî bêje ku şêx Ahmed him weke aqilmendekî him jî weke rêberekî gelê kurd bû ku serpereştiya Barzaniyan kiribû.

Şêx Ahmed di dawîya sala 1968an tenduristîya wî ne baş dibe. Her weha roja 11.01.1969 destê sibê li nexweşxana Ibn-El Nefîs diçe ser dilovaniya xwe...

Ez wî û hemî Barzaniyên niha li welatê xwe binaxkirîne, bi bîr tînim û dibêjim ku ev destketiya îro ya li Başûrê Kurdistanê bi saya wê rêbaza ku wan ji bona me kurdan danîbûn pêk hatiye û serê xwe li ber tekoşerîya wan ditewînim... **Çavkanî: Ji Hazim Biley**

CNK: Divê rêbaza hilbijartina dersa kurdî were hêsankirin

Şîrîn û xweş e zîmanê Kurdî



Ciwanên Neteweyî yên Kurdistanê (CNK) bi daxuyaniyekê beşdarî kampanya hilbijartina dersa kurdî di dibistanên navîn li Bakurê Kurdistanê bû û daxwaz ji Wezareta Perwerdeyê û aliyên peywendîdar kir di rebêza hilbijartina dersa kurdî de hêsankarî werekirin.

Daxuyaniya CNKê wiha ye:

Divê rêbaza hilbijartina dersa kurdî bê hêsankirin Di serdema nû ya hilbijartina dersa kurdî de ku nû dest pê kirîye ji bo dersa kurdî ya hilbijartî û zîmanên din bi rihefî bîn dayîn divê rêbaza hilbijartina dersa kurdî bê hêsankirin.

Wek ku tê zanîn li gor qanûna 6287an ya ku tê de behsa 'guherîna qanunî ya derbarê hin qanûnên dibistana seretayî û perwerdeyê tê

kirin' û di 2012an de hatîye qebûl kirin êdî kurdî li dibistanan wek dersa hilbijartî tê dayîn. Ji ber hin astengiyên mîna rêbazên şaş, astengiyên mudurên dibistanan yên fiilî, tîrsa xwendekarên ku vê dersê hildibijêrin û sedemên giştî ev maf nayê bikaranîn. Astengiyên li ber bikaranîna vî mafi ku li gor qanûnan mafê gelê kurd û gelên din e zêde ne, astengî tenê ne qanûn in. Hin kêmanîyên di nivîsandina qanûnan de rê li ber mirovan digire ku xwe bigihînin hilbijartina dersa kurdî. Mesela ji bo polek ji bo dersa kurdî bê vekirin divê 10 kes vê dersê hilbijêrin.

Herçend ku tenê dersa hilbijartî ye lê di şa jî astengiyên bi vî rengî mixabin rê li ber zarokan digirin ku perwerdeya dersa kurdî bigirin û

ihîmala wê yekê namîne.

Divê astengiyên bi vî rengî yên li ber dersên hilbijartî bîn rakirin.

Tiştên ku dê ji bo ve yekê bîn kirin ev in:

Ji bo dersa hilbijartî bê vekirin divê şertê 10 xwendekarên bikin xwendekarek. Lewra mafê perwerdeya zîmanê zîmkarî mafekî bingehîn e. Ev mafê ku tenê di dibistanên navîn de heye, li gor pergala perwerdeyê ya 4+4+4 divê ev maf ji dibistana seretayî bê dayîn. Yanî divê ev perwerde di dibistana seretayî+ ya navî + lîseyê de jî hebe. Divê keresteyên dersan bê pere bidin xwendekarên. Ji bo daxwaza dersa hilbijartî ya zîmanê zîmkarî zêdetir bibe divê hemû muduriyeten dibistanan û wezaret hewl bidin.

Ji bo serlêdanên dersa li tu mobîngan rast neyên divê online bin.

Divê li gor hemû daxwazên ku ji bo hilbijartina dersan bîn kirin mamoste bîn tayînkirin

Em bang li gele xwe dikin heta ku dibistanên bi temamî perwerdeya kurdî bidin bîn vekirin, ji bo em rê li ber asîmîlasyonan bigirin bila dersa hilbijartî ya kurdî hilbijêrin... **BasNews**

Mesrûr Barzanî: Çaksaziyên Hikûmeta Herêma Kurdistanê bû sedem em bihêztir şerê gendeliyê bikin



Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî peyamek belav kir û tê de kêfxweşiya xwe ji bo derxistina Iraqê ji listeya welatên ku metirsiya mezin a spîkirina pereyan li ser e, nîşan da û pêşwazî li vê biryarê kir.

Di peyama Serokwezîr de hatiye diyarkirin: "Çaksaziyên Hikûmeta Herêma Kurdistanê di warê darayî ya giştî de û şewazên encamdana girêbest û rêkarên danûstandina bazirganî ya li deriyên sînorî û firotina petrolê bi awayekî zelal û şefaf ku ji aliyê kompaniya Deloitte ve hûrbînî tê kirin, bûne sedema wê yekê ku em bihêztir şerê gendeliyê bikin."

Peyama Serokwezîr Mesrûr Barzanî wiha ye:

Ez pêşwaziyê germ li biryara Yekîtiya Ewropayê dikim ji ber derxistina Iraqê ji listeya welatên ku metirsiya mezin a spîkirina pereyan li ser e. Di van salên dawî de Hikûmeta

Herêma Kurdistanê û Hikûmeta Federalî ya li Bexdayê, bi hemahengiya ligel hevbeşên me di civaka navdewletî de, bi hev re kar kirine ji bo rûbirûbûna alîkariya darayî ya terorê û torên tawanê, di nav wan de jî encamdana zêdekirina eşkere û danûstandin û karûbarên neyasayî yên bi diravan.

Çaksaziyên Hikûmeta Herêma Kurdistanê di warê darayî ya giştî de û şewazên encamdana girêbest û rêkarên danûstandina bazirganî ya li deriyên sînorî û firotina petrolê bi awayekî zelal û şefaf ku ji aliyê kompaniya Deloitte ve hûrbînî tê kirin, bûne sedema wê yekê ku em bihêztir şerê gendeliyê bikin û herwiha me kariye bi awayekî baştir, çavdêriya dahatên xwe bikin bi rêya girêdana saziyên pêwendîdar ên Hikûmeta Herêma Kurdistanê bi sistema banka cîhanî. Niha jî bi rêya pêşvebirina

hemahengiya darayî û veberhênanê ligel Yekîtiya Ewropayê, encamdana çaksaziyê li sektora bankî hêsantir dibe ji bo berjewendiyên giştî.

Ji bo me li Kurdistanê, ev biryara Yekîtiya Ewropayê pêngaveke taybet e. DAIŞê hewl da û şikest xwar di têkdana jiyana me de. Loma em li sengerên pêş, hewlên navdewletî ne, ji bo jinavbirin û jîholêrakirina hewlên bidestxistina piştewaniya darayî û xwepredarkirina ji aliyê rêxistina terorê ya DAIŞê ve, ev jî di çarçoveya Grûpa Hevpeymanîya Navdewletî ya ji bo rûbirûbûna peredarkirina DAIŞê de.

Me ev guhertin ji bo baştirkirina siberoya xwe encam dane, çimkî eger me ev çaksaziyên aborî û xwerêkûpêkkirinê nekiribana û rûbirûyî kêşeya bazirganî ya neyasayî nebûna, niha ev derfet pêk nedihat, da ku em ligel hevrêyên xwe yên li Ewropayê hemahengiyê bikin.

Ev serkeftina ku me îro bi dest xistîye, herwiha ligel nasîna Ewropayê bi hewlên hevbeş ên Hewlêr û Bexdayê, divê handereke zêdetir bibe ji bo pêşvebirina hemahengiya navbera me ji bo dabînkirina siberojê geş a aborî bo nîşên me.

Ez bawer im ev dê bibe werçerxanek di pêngavên Kurdistanê de ber bi pêşerojêke cîhanî û asûde û aram ji bo xelkê Kurdistanê.

Mesrûr Barzanî, Serokwezîrê Herêma Kurdistanê

Nêzik bendava Mûsilê di zeviyên kurdan de wargehek ji bo ereban tê ava kirin



Berpirsekî PDKê li Nînowa aşkera dike, danûstandina şehîd, malnîşîn û fermanber ji DAIŞîyan re tê kirin û Heşdfî Şeibî jî agahdarê vê yekê ye. Û got: "Gelek malbatên DAIŞê ji Nînowa re hatine vegehandin û mûçe ji Bexdayê werdigrin." Berpirsê ofîsa helbijartinan a baskê 14ê yê PDKê li Nînowa Menaf Mihemed Hesen derbarê vegehandina malbatên DAIŞê

bo Nînowa de ji BasNewsê re ragehand: "Hikûmeta Iraqê bixwe dizane dema biryar hat dayîn malbatên DAIŞê bên Nînowa, temamê xelkê jê nerazîbû. Lê wan malbatên DAIŞê anîn Nînowa û ew kesê rabûn li ser wegera wan daye, ew ji bo armançekî taybet kiriye, ku wan wek bombeyekî li Nînowa danîne û her rojekî derfet ji bo wan çêbe, dê ji kampan derkevin û dê bigihin terorîstên DAIŞê."

Derbarê guhertina demografiya Deşta Nînowa de jî got: "Guhertina demografiya Deşta Nînowa ne tenê li hember Mesîhiyan hatiye kirin, ew guhertin xelkê kurd jî girtiye nav xwe. Salên heştêyan rejîma Beis xelkê Besra û Necef û Diyale anîn Nînowa û bi taybet navçeyên Kurdan bicîh dikirin. Naha jî heman siyaset li Deşta Nînowa birêve diçe, ku Heşdfî Şeibî li Nînowa desthilatdar e. Ew navçeyên ku yên Mesîhiyan in, hesaba navçeyên Kurdistanî ji wan re tê kirin û nabêjin ew Mesîhî ne. wek

navçeyên Bertile û Tilkêf û Başîk û Hemdaniye Heşdfî Şeibî kar ji bo guhertina demografiyê dike û xelkê erebên şîe tîne navçeyê niştêcîh dike." Derbarê erd û zeviyên kurdan de jî ragehand: "Erd û zevî bi pareyekî zêde tîne firotin û Heşdfî Şeibî jî destê wê tê de heye. Wan razîbûn nîşandaye ji bo hin xelk hene bîne Nînowa, bi taybet jî li navçeyên kurdan. Naha nêzikî bendava Mûsilê li aliyê rastê wargehekî mezin li ser erdên kurdan ji bo xelkê ereb ava dikin. Heşdfî Şeibî razîbûye bo ava kirina xaniyan li ser dehan donimên wan erdan."

Derbarê vegeha xelkê kurd ji bo Nînowayê jî Menaf Mihemed Hesen got: "Heta naha sedî 85ê xelkê nevegeryaye ser mal û halên xwe. Ji ber baweriya wan bi Heşdfî Şeibî nayê û benda vegeha hêzên Pêşmerge ya ji bo navçeyê ne. Eger Pêşmerge vegere navçeyê xelkê koçber jî dê vegere ser mal û halên xwe." **BasNews**

Li Mûsilê terorîstekî DAIŞê hat girtin ku beşdarî cînosayda Şingalê bûye

Terorîstekî DAIŞê li parêzgeha Mûsilê hat girtin ku di cînosayda Şingalê de beşdar bûye û destdirêjî li ser jinên êzîdî kiriye.

Dezgeha asayîşa niştîmanî ya Iraqê vîdeoyek belav kiriye ku tê de hêzên ewlehiyê li rojavayê parêzgeha Mûsilê li malekî de terorîstekî DAIŞê digirin.

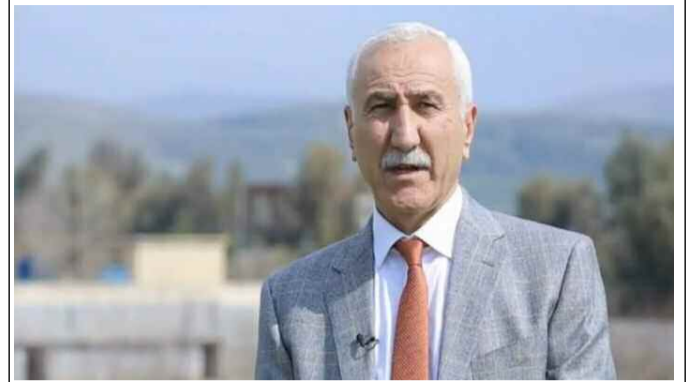
Ew terorîstê han di vîdeoyê de li sūcên xwe mukir tê û dibêje ku beşdarî cînosayda Şingalê bûye û destdirêjî li ser jinên êzîdî kiriye.

Li gorî agahiyên dezgeha asayîşa niştîmanî ya Iraqê, ew terorîsta han ku xelkê Mûsilê ye, sala 2004 tevî rêxistina El Qaidê bûye û karê wî jî çêkirin û danîna bomban bûye. Ew terorîstê han paşê çûye nav DAIŞê û beşdarî



cînosayda Şingalê bûye û ji bilî kuştina kurdên êzîdî, destdirêjî li ser jinên êzîdî jî kiriye. **BasNews**

Hakim Rizgar bi fermî berbijêrbûna xwe ji bo peywira serokomarê Iraqê ragehand



Hakim Rizgar yek ji dadwerên ku dîktatorê darve kirî yê yê rejîma Beis a Iraqê Sedam Husên dadgeh kir, aşkera kir xwe ji bo peywira serokomarê Iraqê kiriye berbijêr.

Îro 11.01.2022yê Hakim Rizgar Emîn ji K24ê re ragehand, ku xwe ji bo peywira serokomarê Iraqê wek berbijêr nîşan daye. Hakim Rizgar endamê dadgeha temyîz a Herêma Kurdistanê ye û berî naha yek ji wan dadwerane ku serokatiya rûniştina dadgeha bilind a tewanên Iraqê kiriye, di dadgeh kirina Sedam Husên û berpirsên payebilindên Iraqê yên wê rejîmê de cîh girtiye.

Derveyî Hakim Rizgar heta naha ti kesekî bi fermî berbijêrbûna xwe ji bo serokomariya Iraqê aşkera nekiriye. Lê YNK bangeşeya wê yekê dike ku ew kursî wek kevneşopî ya wan e û berpirsên PDKê jî peywira serokomar wek pişka xwe ya serkeftina helbijartinê dizanin. **BasNews**

Bafil Celal Talebanî pîrozbahî li Mihemed Helbosî kir



Bafil Celal Talebanî pîrozbahî li Serokê helbijartî yê Parlamentoyê Mihemed Helbosî kir.

Li jêr naveroka peyama pîrozbahiyê ye: Birêz Mihemed Helbosî, Serokê Parlamentoya Êraqê Bi boneya dubare bijartina we wek Serokê Encûmena Nûnerên Êraqê û bidestxistina baweriya piraniya endaman, germtirîn pîrozbahiyên xwe pêşkêşî we dikim. Hêviya serkeftinê ji we re dixwazim di vî erkê niştîmanî û giring ji bo qonaxa Êraqê ya îro û baştirkirina peywendiyên di navbera desthilata yasadanîn û cîbicîkirinê de li ser destê we û yên dildarên Êraqa federal ji bo xizmetkirina xelkê. û welat bêtir, kêşeyan derbas bike û gendeliyê ji holê rake. Armançeke bilind e ku ji bo bidestxistina wê pêwîstî bi hev girtin û têkoşinê heye. **PUKmedia**

Qaymeqamê Mexmûr: Pirsgirêka hawirde kirina xorak û tiştan bo nav Mexmûrê me çareser kir



Ev heftiyê hêzên Iraqê li rawestek û rêbendên sînorê qeza Mexmûrê bi bahaneyên cuda cuda rê nedidan, bi taybet ji Hewlêrê ve tiştên xwarinê yên wek goşt, sebze û fêkî biçin nav Mexmûrê. Îro kasibkarên Mexmûrê li hember wê pêkanîne nerazîbûn nîşandan û xwepêşandan kirin û daxwaz kirin ew dorpêç bê rakirin.

Qaymeqamê qeza Mexmûrê jî îro 11.01.2022yê ji BasNewsê re ragehand: "Me karî wê pirsgirêkê çareser bikin. Demekî kurt berî naha me li gel fermandariya proseya leşkerî ya Nînowa axaft û herwaha wî jî li gel fermandariya proseya hevbeş axivî. Wek min ragehandî ew pirsgirêk me çareser kir û ji aliyê me ve hin wesayîten barhelgir dê bîne destnîşan kirin bo anîna pêdiviyên qeza Mexmûrê û nahyeya Qeracê."

Herwaha got, êdî ji Hewlêr û cîhên din ve jî tiştên xwarinê yên wek sebze û fêkî û goşt dê bê nav Mexmûrê. Di bi wan wesayîten ku em destnîşan bikin ve dê rêpêdana hatûçûnê de ji wan re bê dayîn û tiştan bînin. **BasNews**

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Aa



av

Ev çîye? Ev **ave**.
Bu nədir? Bu sudur.
Что это? Это вода.
What is it? It is water.



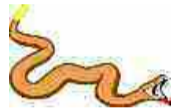
diran

Ev çîye? Ev **dirane**.
Bu nədir? Bu dişdir.
Что это? Это зуб.
What is it? It is a tooth.



agir

Ev çîye? Ev **agire**.
Bu nədir? Bu oddur.
Что это? Это огонь..
What is it? It is fire.



mar

Ev çîye? Ev **mare**.
Bu nədir? Bu ildir.
Что это? Это змея..
What is it? It is a snake.

Bb



bizin

Ev çîye? Ev **bizine**.
Bu nədir? Bu keçidir.
Что это? Это коза.
What is it? It is goat.



balon

Ev çîye? Ev **balone**.
Bu nədir? Bu şardır.
Что это? Это шар.
What is it? It is a balon.



bacan

Ev çîye? Ev **basane**.
Bu nədir? Bu pomidordur.
Что это? Это помидор.
What is it? It is a tomato.



otomobil

Ev çîye? Ev **otomobile**.
Bu nədir? Bu maşındır.
Что это? Это машина.
What is it? It is a car.

Cc



taC

Ev çîye? Ev **taCe**.
Bu nədir? Bu tacdır.
Что это? Это корона.
What is it? It is a crown.



Canî

Ev çîye? Ev **Canîe**.
Bu nədir? Bu daydır.
Что это? Это жеребенок.
What is it? It is a horse.



cûcîk

Ev çîye# Ev **Cûcîke**.
Bu nədir? Bu cücədir.
Что это? Это цыплёнок.
What is it? It is a chicken.



finCan

Ev çîye# Ev **finCane**.
Bu nədir? Bu fincandır.
Что это? Это чашка.
What is it? It is a cup

Çç



çav

Ev çîye? Ev **çave**.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.



çêlek

Ev çîye? Ev **çêleke**.
Bu nədir? Bu inəkdir.
Что это? Это корова.
What is it? It is cow.



çaynîk

Ev çîye? Ev **çaynîke**.
Bu nədir? Bu çaynikdir.
Что это? Это чайник.
What is it? It is a teapot.



çakûç

Ev çîye? Ev **çakûçe**.
Bu nədir? Bu çakicdir.
Что это? Это молоток.
What is it? It is hammer.

Dd



defter

Ev çîye? Ev **deftere**.
Bu nədir? Bu dəftərdir.
Что это? Это тетрадь.
What is it? It is a copybook.



dar

Ev çîye? Ev **dare**.
Bu nədir? Bu ağacdır.
Что это? Это дерево.
What is it? It is a tree.



dest

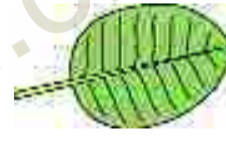
Ev çîye? Ev **deste**.
Bu nədir? Bu əldir.
Что это? Это ладонь.
What is it? It is a hand.



dil

Ev çîye? Ev **dile**.
Bu nədir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

Ee



belg

Ev çîye? Ev **belge**.
Bu nədir? Bu yarpaqdır.
Что это? Это лист.
What is it? It is a leaf.



elok

Ev çîye? Ev **eloke**.
Bu nədir? Bu hinduşqadır.
Что это? Это индюк.
What is it? It is a turkey.



ker

Ev çîye? Ev **kere**.
Bu nədir? Bu ulaqdır.
Что это? Это осёл.
What is it? It is a donkey.



zebeş

Ev çîye? Ev **zebeşe**.
Bu nədir? Bu qarpızdır.
Что это? Это арбуз..
What is it? It is a water melon.

Êê



êleg

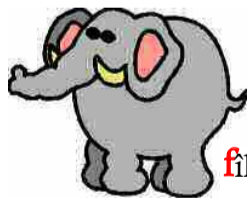
Ev çîye? Ev **êlege**.
Bu nədir? Bu jiletidir.
Что это? Это жилет.
What is it? It is a jumper.



hêk

Ev çîye? Ev **hêke**.
Bu nədir? Bu yumurtadır.
Что это? Это яйцо.
What is it? It is an egg.

Ff



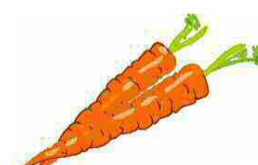
fîl

Ev çîye? Ev **fîle**.
Bu nədir? Bu fildir.
Что это? Это слон.
What is it? It is an ele-foant.



fîrok

Ev çîye? Ev **fîroke**.
Bu nədir? Bu təyyarədir.
Что это? Это самолёт.
What is it? It is a plane.



gizêr

Ev çîye? Ev **gizêre**.
Bu nədir? Bu kökdür.
Что это? Это морковь.
What is it? It is a carrot.



gêzî

Ev çîye? Ev **gêziye**.
Bu nədir? Bu süpürgədir.
Что это? Это веник.
What is it? It is a broom.



pê

Ev çîye? Ev **pêye**.
Bu nədir? Bu ayaqdır.
Что это? Это пятка.
What is it? It is a heel.



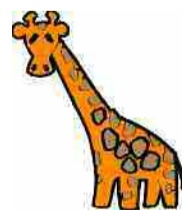
kêr

Ev çîye? Ev **kêre**.
Bu nədir? Bu bıçaqdır.
Что это? Это нож.
What is it? It is a knife.



fînd

Ev çîye? Ev **fînde**.
Bu nədir? Bu şamdır.
Что это? Это свеча.
What is it? It is a candle.



zerafe

Ev çîye? Ev **zerafeye**.
Bu nədir? Bu zürafədir.
Что это? Это жираф.
What is it? It is a giraffe.



gore

Ev çîye? Ev **goreye**.
Bu nədir? Bu corabdır.
Что это? Это носки.
What is it? It is a stocking.

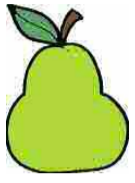


guh

Ev çîye? Ev **guhe**.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо..
What is it? It is an ear.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Hh



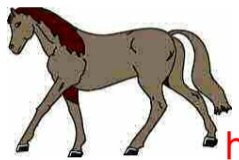
hirmê

Ev çîye? Ev hirmêye.
Bu nêdir? Bu armuddur.
Что это? Это груша.
What is it? It is a pear.



hirç

Ev çîye? Ev hirçe.
Bu nêdir? Bu ayıdır.
Что это? Это медведь.
What is it? It is a bear.



hesp

Ev çîye? Ev hespe.
Bu nêdir? Bu atdır.
Что это? Это лошадь.
What is it? It is a horse.



hêştir

Ev çîye? Ev hêştire.
Bu nêdir? Bu dævêdir.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

li



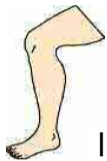
dil

Ev çîye? Ev dile.
Bu nêdir? Bu ürêkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.



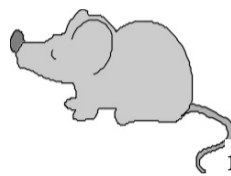
lepik

Ev çîye? Ev lepîke.
Bu nêdir? Bu əlcəkdir.
Что это? Это перчатки.
What is it? It is gloves.



ling

Ev çîye? Ev linge.
Bu nêdir? Bu çiqdır.
Что это? Это нога.
What is it? It is a leg.



mişk

Ev çîye? Ev mişke.
Bu nêdir? Bu siçandır.
Что это? Это мышь.
What is it? It is a mouse.

îi



dîk

Ev çîye? Ev dîke.
Bu nêdir? Bu xoruzdur.
Что это? Это петух.
What is it? It is a cock.



îsot

Ev çîye? Ev îsote.
Bu nêdir? Bu bibardır.
Что это? Это перец.
What is it? It is a pepper.



gustîl

Ev çîye? Ev gustîle.
Bu nêdir? Bu üzükdür.
Что это? Это кольцо.
What is it? It is a ring.

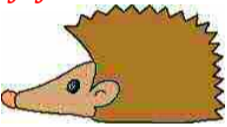


keştî

Ev çîye? Ev keştîye.
Bu nêdir? Bu gëmidir.
Что это? Это пароход.
What is it? It is a ship.

Jj

jûjî



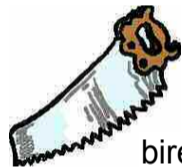
Ev çîye? Ev jûjîye.
Bu nêdir? Bu kirpidir.
Что это? Это ёжик.
What is it? It is a hedgehog.



roj

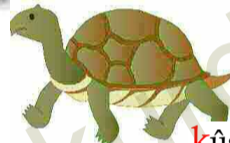
Ev çîye? Ev roje.
Bu nêdir? Bu günêşdir.
Что это? Это солнце.
What is it? It is the sun.

Kk



birek

Ev çîye? Ev bireke.
Bu nêdir? Bu mişardır.
Что это? Это пила.
What is it? It is a saw.



kûsî

Ev çîye? Ev kûsiye.
Bu nêdir? Bu bağadır.
Что это? Это черепаха.
What is it? It is a tortoise.



lêv

Ev çîye? Ev lêve.
Bu nêdir? Bu dodaqdır.
Что это? Это губы.
What is it? It is a lip.



lîmor

Ev çîye? Ev lîmone.
Bu nêdir? Bu limondur.
Что это? Это лимон.
What is it? It is a lemon.



rojname

Ev çîye? Ev rojnameye.
Bu nêdir? Bu qəzetdir.
Что это? Это газета.
What is it? It is a newspaper.



kevjal

Ev çîye? Ev keviale.
Bu nêdir? Bu xəçəngdir.
Что это? Это краб.
What is it? It is a crayfish.



kund

Ev çîye? Ev kunde.
Bu nêdir? Bu bayquşdur.
Что это? Это сова.
What is it? It is a owl.



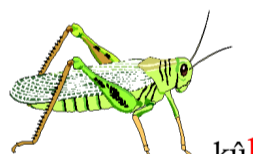
kevçî

Ev çîye? Ev kevçîye.
Bu nêdir? Bu qaşiqdır.
Что это? Это ложка.
What is it? It is a spoon.



xezal

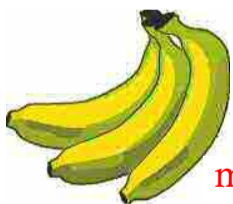
Ev çîye? Ev xezale.
Bu nêdir? Bu seyrandır.
Что это? Это джейран.
What is it? It is a deer.



kûlî.

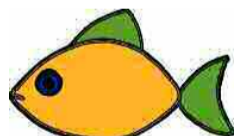
Ev çîye? Ev kûliye.
Bu nêdir? Bu çeyirtkêdir.
Что это? Это саранча.
What is it? It is a grasshopper.

Mm



mûz

Ev çîye? Ev mûze.
Bu nêdir? Bu banandır.
Что это? Это банан.
What is it? It is a banana.



masî

Ev çîye? Ev masîye.
Bu nêdir? Bu balıqdır.
Что это? Это рыба.
What is it? It is fish.

Nn



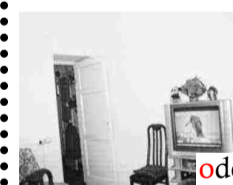
nan

Ev çîye? Ev nane.
Bu nêdir? Bu çörəkdir.
Что это? Это хлеб.
What is it? It is bread.



trên

Ev çîye? Ev trêne.
Bu nêdir? Bu qatardır.
Что это? Это поезд.
What is it? It is a train.



ode

Ev çîye? Ev Odeye.
Bu nêdir? Bu otaqdır.
Что это? Это комната.
What is it? It is a room.



otobûs

Ev çîye? Ev Otobûse.
Bu nêdir? Bu avtobusdur.
Что это? Это автобус.
What is it? It is a bus.



gamêş

Ev çîye? Ev gamêşe.
Bu nêdir? Bu camışdır.
Что это? Это буйвол.
What is it? It is a buffalo.



meymûn

Ev çîye? Ev meymûne.
Bu nêdir? Bu meymundur.
Что это? Это обезьяна.
What is it? It is a monkey.



hûrbivîn

Ev çîye? Ev hûrbivîne.
Bu nêdir? Bu zərrəbindir.
Что это? Это лупа.
What is it? It is a magnifying-glass.



reng

Ev çîye? Ev reñge.
Bu nêdir? Bu boyadır.
Что это? Это краска.
What is it? It is a colour.



sol

Ev çîye? Ev sole.
Bu nêdir? Bu ayaqqabıdır.
Что это? Это обувь.
What is it? It is a shoe.

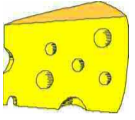


top

Ev çîye? Ev tOpe.
Bu nêdir? Bu topdur.
Что это? Это мяч.
What is it? It is a bool.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Pp



penîr

Ev çiyey? Ev penîre.
Bu nədir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.



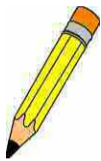
pîvaz

Ev çiyey? Ev pîvaze.
Bu nədir? Bu soğandır.
Что это? Это лук.
What is it? It is an onion.



perçemek

Ev çiyey? Ev perçemeke.
Bu nədir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.



pênûs

Ev çiyey? Ev pênûse.
Bu nədir? Bu qələmdir.
Что это? Это карандаш.
What is it? It is a pencil.

Qq

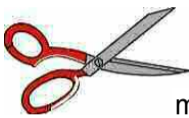


beq

Ev çiyey? Ev beqe.
Bu nədir? Bu qurbağadır.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.



Ev çiyey? Ev qaze.
Bu nədir? Bu qazdır.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.



meqes

Ev çiyey? Ev meqese.
Bu nədir? Bu qaşıcıdır.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.



portqal

Ev çiyey? Ev portqale.
Bu nədir? Bu portqaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is an orange.

Rr



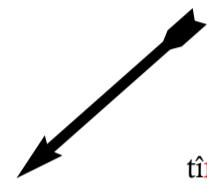
şêr

Ev çiyey? Ev şêre.
Bu nədir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.



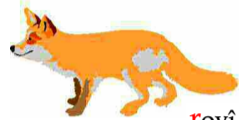
kêwrîşk

Ev çiyey? Ev kêwrîşke.
Bu nədir? Bu dovşandır.
Что это? Это заяц.
What is it? It is a rabbit.



tîr

Ev çiyey? Ev tîre.
Bu nədir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is an arrow.



rovî

Ev çiyey? Ev roviye.
Bu nədir? Bu tülküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

Ss



sêv

Ev çiyey? Ev sêve.
Bu nədir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is an apple.



stêrk

Ev çiyey? Ev stêrke.
Bu nədir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звезды.
What is it? It is a star.



şûr

Ev çiyey? Ev şûre.
Bu nədir? Bu qılıncdır.
Что это? Это меч.
What is it? It is a sword.



şeh

Ev çiyey? Ev şeye.
Bu nədir? Bu daraqdır.
Что это? Это гребешок.
What is it? It is a comb.



tîr

Ev çiyey? Ev tiriye.
Bu nədir? Bu üzumdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.



tûtî

Ev çiyey? Ev tûtîye.
Bu nədir? Bu tutuquşudur.
Что это? Это попугай.
What is it? It is a parrot.



se

Ev çiyey? Ev seye.
Bu nədir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.



sêvik

Ev çiyey? Ev sêvike.
Bu nədir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель.
What is it? It is a potato.



şîr

Ev çiyey? Ev şîre.
Bu nədir? Bu süddür.
Что это? Это молоко.
What is it? It is a milk.



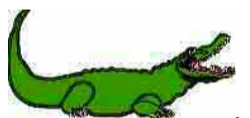
şûşe

Ev çiyey? Ev şûşeye.
Bu nədir? Bu şüşədir.
Что это? Это стекло.
What is it? It is a glasses.



pirtûk

Ev çiyey? Ev pirtûke.
Bu nədir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.



tîmsağ

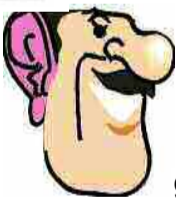
Ev çiyey? Ev tîmsahe.
Bu nədir? Bu tîmsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodile.

Uu



utî

Ev çiyey? Ev utîye.
Bu nədir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is an iron.



guh

Ev çiyey? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is an ear.

Ûû



bilûr

Ev çiyey? Ev bilûre.
Bu nədir? Bu tütökdir.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.



brûsk

Ev çiyey? Ev brûske.
Bu nədir? Bu ıldırımır.
Что это? Это молния.
What is it? It is a lightning.

Vv



çav

Ev çiyey? Ev çave.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.



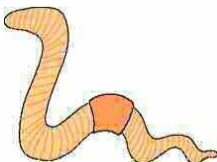
keVo

Ev çiyey? Ev keVoke.
Bu nədir? Bu göyərçindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon.



gul

Ev çiyey? Ev gule.
Bu nədir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.



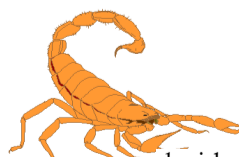
kurm

Ev çiyey? Ev kurme.
Bu nədir? Bu qurddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.



çûk

Ev çiyey? Ev çûke.
Bu nədir? Bu quşdur.
Что это? Это птица.
What is it? It is a sparrow.



dupişk

Ev çiyey? Ev dupişke.
Bu nədir? Bu əqrəbdır.
Что это? Это скорпион.
What is it? It is a skorpion.



bivir

Ev çiyey? Ev bivire.
Bu nədir? Bu baltadır.
Что это? Это топор.
What is it? It is an axe.



berçavik

Ev çiyey? Ev berçavike.
Bu nədir? Bu eynəkdir.
Что это? Это очки.
What is it? It is glasses.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBƏ-ALFABÊYA BI FERHENG

Ww



werdek

Ev çîye? Ev werdeke.
Bu nêdir? Bu ökdêkdir.
Что это? Это утка
What is it? It is a duck.



wêne

Ev çîye? Ev wêneye.
Bu nêdir? Bu şêkildir.
Что это? Это картина
What is it? It is a map.



ewr

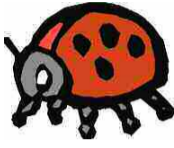
Ev çîye? Ev ewre.
Bu nêdir? Bu buluddur.
Что это? Это туча.
What is it? It is a cloud.



kew

Ev çîye? Ev kewe.
Bu nêdir? Bu kêkîldir.
Что это? Это цесарка
What is it? It is a partridge.

Xx



xalxalok

Ev çîye? Ev xalxaloke.
Bu nêdir? Bu arabüzendîr.
Что это?
Это божья коровка.
What is it? It is a lady-bird.



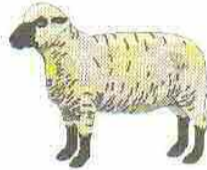
xanî

Ev çîye? Ev xanîye.
Bu nêdir? Bu evdir.
Что это? Это дом.
What is it? It is a home.



xaç

Ev çîye? Ev xaç e.
Bu nêdir? Bu xaçdır.
Что это? Это крест.
What is it? It is a cross.



berx

Ev çîye? Ev berxe.
Bu nêdir? Bu quzudur.
Что это? Это баран.
What is it? It is a sheep.

Yy



xîyar

Ev çîye? Ev xîyare.
Bu nêdir? Bu xiyardîr.
Что это? Это огурец.
What is it?
It is a cucumber.



heyve

Ev çîye? Ev heyve.
Bu nêdir? Bu aydır.
Что это? Это луна.
What is it? It is a moon.

1

yek

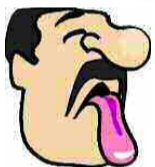
Ev çîye? Ev yeke.
Bu nêdir? Bu birdir.
Что это? Это единица.
What is it? It is a one.



çiya

Ev çîye? Ev çiyaye.
Bu nêdir? Bu dağdır.
Что это? Это горы.
What is it? It is a mountair

Zz



ziman

Ev çîye? Ev zimane.
Bu nêdir? Bu dildir.
Что это? Это язык.
What is it? It is a tongue.



zengil

Ev çîye? Ev zengile.
Bu nêdir? Bu zengdir.
Что это? Это звонок.
What is it? It is a bell.



zerik

Ev çîye? Ev zerike.
Bu nêdir? Bu vedrêdir.
Что это? Это ведро.
What is it? It is a bucket.



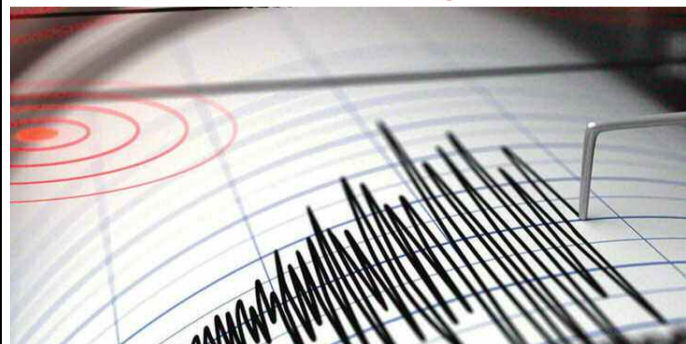
derzi

Ev çîye? Ev derziye.
Bu nêdir? Bu iynêdir.
Что это? Это игла.
What is it? It is a needle.

ALFABÊ

N b/s	KURDÎ		Azerî	DİKARÎ BIXWÎNÎ
	ya bi tîpên latinî	ya bi tîpên kirîlî	Latinî	
1	Aa	Аа	Aa	Artêş, armanc, av, agir, azadî, adar, azerî, aram, artêş,
2	Bb	Бб	Bb	Bazîd, beran, berf, Baran, ba, bahoz, berbang, bedew, berx
3	Cc	Цц	Cc	Cûdî, cêr, ceş, Decle, Cefer, Cemîl, cêv, Cello,
4	Çç	Чч	Çç	Çekdar, çem, çar, çepik, çav, çeleng, çil,
5	Dd	Дд	Dd	Dayîk, dewr, dar, dest, Dara, dû, deh, defter, don, dîwar, dinê
6	Êê	Ее	Ee	Êlnûr, êvar, êzing, êş, êlek, Êldar,
7	Ee	Яя	Əə	Enî, ewr, erê, Ewreman, Elî, elek, Elegez, Erzurum,
8	Ff	Фф	Ff	Ferat, frtone, Fariz, fil, fûtbol, Ferman, Firat, Fatma
9	Gg	Гг	Gg	Gerîlla, Gebar, genim, gellî, germ, golig, gore, goh
10	Hh	Нн	Hh	Hewlêr, havîn, hirç hêsir, hewar, havîn, hurmê, hesp
11	Îî	Ии	Ii	Îsal, îni, bîr, pîr, sîr, Îdrîs, Îsa, îcar, valî, Îbrahîm, Îran
12	Ii	Ьь	Iı	Kirin, birin, firîn, kirîn, Miraz, mirin, minminîk,
13	Jj	Жж	Jj	Jîyan, jûjî, Nûjîn, jor, jêr, jehr, jale, jajik, Janna,
14	Kk	Кк	Kk	Kurdistan, karker, kevan, Kemal, Kerkuk, Kerem, kelem
15	Ll	Лл	Ll	Lûr, legleg, gul, bilbil, dil, Laliş, Lêyla, lazim, lempe, lîmon
16	Mm	Мм	Mm	Mîdîa, merd, mêr, mêvan, masî, meş, Misir,
17	Nn	Нн	Nn	Nan, nêrî, nig, Nîva, neví, ner, nav, nas, hinar, Hesên,
18	Oo	Оо	Oo	Osê, Oskan, dor, sor, Oric, ode, orxan, Oslo, Duhok
19	Pp	Пп	Pp	Par, piling, pîr, pola, pis, Paşa, Perîşan, pitî, petek, perçe
20	Qq	Qq	-	Quling, qawe, qîr, qelem, qaîş, qat, qeysî, Qasim, qesir, qend
21	Rr	Рр	Rr	Ro, Rostem, zer, ber, gerîlla, reş, ru, rast, ram, aram, zirav
22	Ss	Сс	Ss	Serok, Sîpan, Sencar, sêv, sor, sût, serî, saz, serbaz, Sefer, sê
23	Şş	Шш	Şş	Şoreş, şev, şe, şene, şêr, şûr, şapik, şalik, şirîn, sekir, şewaq
24	Tt	Тт	Tt	Tîr, tîrêj, tam, tas, tî, tendûr, Temam, temaşe, tîfing, top,
25	Ûû	Уу	Uu	Kûr û dûr, pênsî, hûr, şûr, nûr, bûyîn, çûyîn, bûyar
26	Uu	Юю	Üü	Gul, sur, dudu, guh, buhur, kurd, Kurdistan, guhdar, nuh
27	Vv	Вв	Vv	Vala, vrvêşî, vira, vîalî, av, valî, vajî, Vagîf, Van, vala, eva
28	Ww	Ww	-	War, welat, Wecîh, weşandin, Xwedê, Wezîr, Wekîl, walî
29	Xx	Хх	Xx	Xiyal, xewn, xanî, xurtî, Xelîl, xalo, xatî, Xalid, xaç, xêr, xas
30	Yy	Йй	Yy	Yasin, Yusif, Yagub, Yasemen, yeqîn, Yehya, yarmarka
31	Zz	Зз	Zz	Zozan, zer, zêr, zor, zengil, zend, zîv, zelal, Zîver, zêytûn

Землетрясение в Сулеймани



Землетрясение магнитудой 4,4 балла ночью 10 января произошло в провинции Сулеймания Иракского Курдистана. Жертв нет.

В интервью "Kurdistan24" глава отдела землетрясений и метрологии Курдистана Фазиль Ибрагим сообщил, что это произошло в администрации Гармиян в 21:23 по местному времени. Эпицентр землетрясения находился в городе Такия на глубине 10 километров.

По словам чиновника, жертв нет, причинен незначительный материальный ущерб.

Опасаясь подземных толчков, жители покинули свои дома.

Силы пешмерга предотвратили атаку ИГ



Вечером 10 января силы пешмерга Иракского Курдистана предотвратили попытку нападения "Исламского государства" (ИГ) в районах к северу от Мосула.

Как сообщил источник в службе безопасности, группа из семи боевиков ИГ была обнаружена при попытке проникнуть на позиции сил пешмерга на линии фронта в Наваране.

"Силы пешмерга открыли по ним огонь и предотвратили нападение", цитирует источник телеканал "Kurdistan24". По имеющейся информации, инцидент произошел недалеко от села Бариман. В последние несколько лет этот район был относительно безопасным, террористическая активность практически отсутствовала. kurdistan.ru

В Ираке выданы ордера на арест десятков высокопоставленных чиновников



Иракская Комиссия по честности выдала ордера на арест десятков высокопоставленных чиновников, в том числе ряда действующих и бывших министров.

Согласно заявлению комиссии от 12 января, только в декабре 2021 года были выданы ордера на арест по обвинению в коррупции одного действующего и трех бывших министров, девяти бывших депутатов парламента, двух действующих и восьми бывших губернаторов. Кроме того, ордера на арест выданы для 21 действующего и 15 бывших генеральных директоров, а также для 12 членов провинциальных советов. kurdistan.r

Сирия передала Ираку более 50 заключенных ИГ



8 января Ирак объявил, что 50 граждан, связанных с "Исламским государством" (ИГ), были репатрированы им из соседней Сирии. Передача заключенных осуществлялась через пограничный переход "Рабия" в провинции Ниневия по согласованию с Объединенным оперативным командованием Ирака и сирийской стороной. Согласно заявлению, Агентство разведки и федеральных расследований министерства внутренних дел Ирака приняло заключенных, чтобы применить против них правовые меры.

Служба безопасности Ирака сообщила, что подозреваемые были схвачены во время отдельных операций в Сирии. Ранее Ирак перевез из Сирии несколько групп своих граждан, связанных ИГ. Они были размещены в лагере "Аль-Джадаа" в провинции Ниневия.

Премьер-министр Барзани приветствует решение ЕС исключить Ирак из списка стран с высоким риском отмывания денег

Премьер-министр Иракского Курдистана Масрур Барзани приветствовал решение Европейского Союза исключить Ирак из списка стран с высоким риском отмывания денег.

Как пояснил премьер, "в последние годы КРГ [Региональное правительство Курдистана] и федеральное правительство в Багдаде работали вместе с нашими партнерами в международном сообществе над [проблемой] финансирования терроризма и преступных сетей, включая незаконные валютные аукционы и неформальные финансовые операции".

"Реформы этого правительства, в том числе в области государственных финансов и услуг, процедур закупок, пересечения границ и прозрачных продаж нефти, проверенных "Deloitte", сделали нас сильнее в нашей борьбе с коррупцией", — добавил он.

Премьер-министр отметил, что его правительство также улучшило надзор за своими доходами.



"И теперь, с расширением финансового сотрудничества и инвестиций со стороны Европейского Союза, реформирование и поддержка банковского сектора станет проще для обществу".

"Для нас в Курдистане это личное: ИГИЛ ["Исламское государство"] пыталось и не смогло разрушить наш образ жизни, поэтому мы поставили себя во главе и в центре международных усилий, чтобы нанести вред их финансированию через Финансовую группу Международной коалиции по борьбе с ИГИЛ".

"Этот успех, которым мы наслаждаемся сегодня, благодаря признанию Европой совместных усилий в Эрбиле и Багдаде, является поводом для того, чтобы теперь пойти еще дальше, чтобы обеспечить светлое и процветающее экономическое будущее для наших детей", — сказал премьер-министр Барзани. "Я уверен, что сегодня мы будем оглядываться назад как на поворотный момент на пути Курдистана из прошлого к глобальному, процветающему и мирному будущему для народа Курдистана". kurdistan.ru

Иракские службы безопасности задержали лидера ИГ* в Багдаде



Главарь группировки "Исламское государство" (организация, деятельность которой запрещена в РФ) в Багдаде был задержан иракской службой безопасности. Об этом сообщает Wîqalat-Anbaa-al-Iraqiyya.

По данным журналистов,

сотрудникам службы безопасности удалось захватить живым лидера боевиков, планировавшего серию нападений в Багдаде и центральных районах Ирака. Одновременно с операцией спецслужб, армия Ирака начала масштабную операцию

против боевиков ИГ (организация, деятельность которой запрещена в РФ) по всей территории страны.

"Под руководством Командования объединенных операций и, согласно точным разведанным Службы национальной безопасности, самолёты F-16 ВВС Ирака нанесли восемь авиаударов, в результате которых было уничтожено несколько укрытий террористических ячеек ИГ (организация, деятельность которой запрещена в РФ) вблизи границы между провинциями Салахуддин и Нейнава" — цитирует Wîqalat-Anbaa-al-Iraqiyya официальное заявление Минобороны Ирака. ИГ* — организация, деятельность которой запрещена в РФ. kurdistan.ru

Более 900 сирийских курдов бежали в Курдистан за два дня

Более 900 человек бежали из Сирийского Курдистана (Рожава) в Иракский Курдистан за последние два дня из-за отсутствия безопасности и неблагоприятных экономических условий.

Власти лагеря "Бардараш", расположенного в провинции Дохук, 11 января сообщили, что в этот день они приняли 350 беженцев, накануне вечером — 347, а еще днем ранее — 183.

"Люди бегут из-за отсутствия безопасности и отсутствия средств к существованию в Рожаве", — сказал один из беженцев в интервью "Kurdistan24", отметив, что Курдистан — единственная сторона, которая в любое время открывает двери отчаявшимся людям.

Беженец объяснил, что правление в Рожаве групп, связанных с "Рабочей партией Курдистана" (РПК), а именно "Партии Демократического Союза" (РД), является мотивацией для новой волны перемещения.

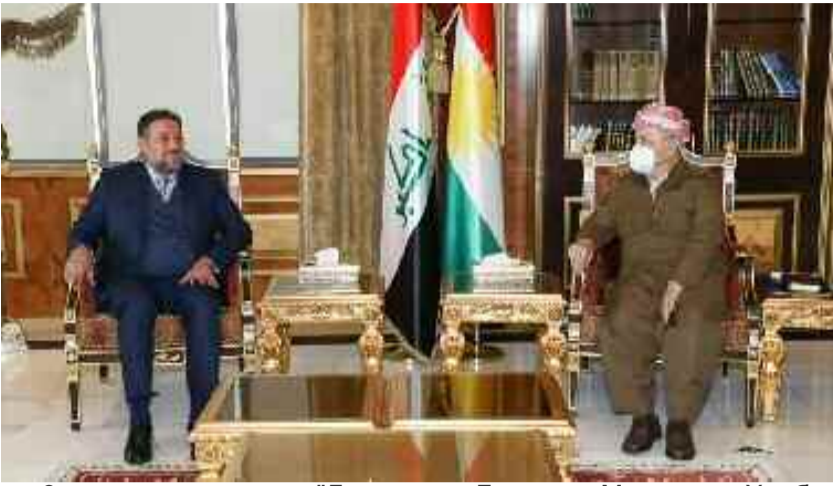
В течение многих лет Иракский Курдистан являет-



ся первым пунктом назначения для жителей Рожавы, ищущих убежища под защитой Регионального правительства Курдистана (КРГ) и сил пешмерга. После появления "Исламского государства" в 2014 году Курдистан принял десятки тысяч сирийцев.

Согласно отчету Объединенного кризисного координационного центра КРГ, опубликованному в августе 2021 года, в Курдистане находятся 241 937 сирийских курдских беженцев. kurdistan.ru

Барзани принял иракских суннитских лидеров, прибывших в преддверии первой сессии парламента



8 января президент "Демократической партии Курдистана" (ДПК) Масуд Барзани принял в Эрбиле высокопоставленную делегацию иракских суннитских блоков.

Как сообщила штаб-кварти-

ра Барзани, Мухаммед Халбуси и Хамис Ханджар, лидеры альянсов "Такадум" и "Азим", обсудили с Барзани формирование нового правительства Ирака и первую сессию нового парламента Ирака.

"В ходе встречи стороны подчеркнули необходимость усилий по сближению иракских компонентов с учетом интересов и стабильности Ирака", — говорится в сообщении штаба Барзани.

Новоизбранные члены законодательного собрания Ирака проведут первую сессию в воскресенье, 9 января. Ожидается, что на ней будут избраны спикер парламента и два его заместителя.

С 2003 года пост спикера парламента зарезервирован за арабами-суннитами, в то время как шииты занимают пост премьер-министра, а курды назначают президента Ирака. kurdistan.ru

Курдский депутат избран вице-спикером иракского парламента

Курдский депутат избран вице-спикером иракского парламента

Курдский депутат Шахаван Абдулла, представитель "Демократической партии Курдистана" (ДПК), 9 января был избран вторым заместителем спикера иракского парламента.

Он получил 180 голосов поддержки из 226, победив Сирву Абдулвахида, представителя "Нового поколения", набравшего 3 голоса.

Абдулла родом из спорной провинции Киркук, где он получил более 37 000 голосов на последних парламентских выборах, состоявшихся в октябре, став самым популярным курдским представителем.

Голосование состоялось после того, как Мохаммед аль-Халбуси был переизбран спикером парламента, а Хаким аль-Замли, представитель "Движения садристов", был избран первым заместителем спикера в ходе конфиденциального голосования, проведенного во время первой сессии новоизбранного законодательного органа страны.

Премьер-министр Ирака Мустафа аль-Казими в своем заявлении в Twitter поздравил Халбуси и двух его заместителей, а также всех членов нового



парламента, назвав этот шаг "историческим".

Шиитский религиозный и политический деятель Муктада ас-Садр, чье "Движение садристов" получило 73 места на последних выборах, также приветствовал спикера парламента и его заместителей, заявив, что это был первый шаг к формированию "правительства, свободного от сектанства и коррупции". Президент ДПК Масуд Барзани направил поздравительное послание спикеру иракского парламента и двум его заместителям, назвав их избрание хорошим началом для "корректировки" политики в Ираке и основой для построения светлого будущего, которое будет способствовать укреплению демократии и партнерства в

стране. Он также выразил благодарность всем друзьям и политическим партиям, которые "выполнили" свои обещания и способствовали успешной работе первой парламентской сессии. "Несомненно, сегодняшний шаг иракского парламента — это возможность достичь единства, открыть новую страницу и преодолеть вызовы и трудности. Он также станет воротами к укреплению доверия между компонентами и укреплению состояния институтов", — написал Барзани. Премьер-министр Иракского Курдистана Масрур Барзани провел телефонный разговор с Мохаммедом аль-Халбуси, чтобы поздравить его с переизбранием на пост спикера иракского парламента. kurdistan.ru

В Курдистане 4-я волна "COVID-19"



Министерство здравоохранения Иракского Курдистана 12 января предупредило граждан о значительном увеличении числа инфицированных коронавирусом, что является четвертой волной пандемии. Министр здравоохранения Саман Барзанджи заявил в видеообращении, что начало четвертой волны было быстрым и интенсивным, и это требует от всех тщательного соблюде-

ния рекомендаций по охране здоровья. "Самая важная инструкция — это вакцинация, а также соблюдение социальной дистанции, ношение масок и отказ от посещения людных мест", — сказал министр.

Он также призвал всех, у кого есть какие-либо симптомы коронавируса, немедленно обратиться в медицинские центры.

Во вторник Региональное правительство Курдистана (КРГ) объявило о 751 новом случае заражения "COVID-19", что почти в два раза выше по сравнению с показателями прошлой недели.

Согласно последним данным, общее число заражений с начала пандемии в Курдистане составляет более 384 000 человек, из них 7 151 человек погиб. В данный момент в Курдистане 3 682 активных случая болезни. kurdistan.ru

Президент Курдистана выразил соболезнования в связи со смертью главы Европарламента



Президент Иракского Курдистана Нечирван Барзани выразил соболезнования в связи с кончиной председателя Европейского парламента Давида Сассоли.

"Я опечален смертью президента Европейского парламента Давида Сассоли", — написал курдский президент на своей официальной странице в Twitter 11 января. "Мои искренние соболезнования его семье, коллегам из Европейского парламента и представительству ЕС в Курдистане и Ираке".

Сассоли, итальянский социалист и бывший журналист, скончался рано утром во вторник в больнице итальянского города Авиано в возрасте 65 лет.

Сассоли был президентом 705-местного парламента с июля 2019 года, и срок его полномочий должен был закончиться в январе этого года. Ожидается, что его сменил мальтийский депутат Роберта Метсола от консервативной "Европейской народной партии" (ЕНП). kurdistan.ru

Матвиенко: Совфед придает большое значение активизации межпарламентских контактов с Ираком



Активизация межпарламентского диалога с Ираком станет весомым вкладом в развитие двусторонних отношений и укрепление взаимодействия в разных сферах. Об этом говорится в телеграмме председателя Совета Федерации Валентины Матвиенко, направленной спикеру парламента Ирака Мухаммеду аль-Халбуси.

"Придаем большое значение активизации межпарламентского диалога, который, несомненно, станет весомым вкладом в развитие двусторонних отношений, укрепление торговых, экономических, научно-технических и культурных связей Российской Федерации и Республики Ирак", — говорится в поздравительной телеграмме, направленной аль-Халбуси по случаю его переизбрания на пост спикера иракского парламента.

Матвиенко выразила уверенность в том, что деятельность аль-Халбуси "и в дальнейшем будет способствовать расширению всестороннего взаимодействия между [двумя] странами в интересах построения справедливого, многополярного и безопасного миропорядка".

Она пожелала председателю парламента Ирака успехов в реализации намеченных планов и инициатив, направленных на защиту интересов и процветание иракского народа.

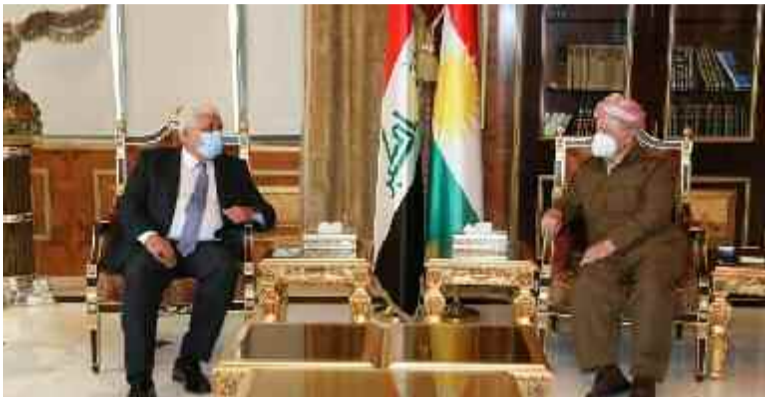
Ранее спикер парламента Ирака прошлого созыва Мухаммед аль-Халбуси был переизбран на новый срок. kurdistan.ru

ДИПЛОМАТ

№ 02 (466) 08 - 14 января 2022-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА



Председатель "Хашд аш-Шааби" прибыл в Эрбиль для переговоров о формировании нового иракского правительства



Президент "Демократической партии Курдистана" (ДПК) Масуд Барзани 5 января принял Фалиха аль-Файяза, председателя проиранского ополчения "Хашд аш-Шааби", с которым обсудил формирование нового правительства Ирака.

Во время встречи стороны обсудили последние политические события в Ираке, включая подготовку к первой сессии парламента.

Лидер "Хашд аш-Шааби" был также принят президентом Нечирваном Барзани. Как сообщает пресс-релиз администрации президента Курдистана, их "обсуждения были

переговоры между политическими фракциями и их усилия по проведению первой сессии вновь избранного парламента".

Окончательные подтвержденные результаты парламентских выборов Ирака показали, что "Движение садристов" шиитского религиозного лидера Муктады ас-Садра получило 73 места на выборах 10 октября, в то время как ДПК получила 31 место,



сосредоточены на политическом процессе в Ираке и последних событиях в стране, включая продолжающиеся

сохранив свою позицию крупнейшей курдской политической партии. kurdistan.ru

Боевики ИГ атаковали сотрудников Красного Креста в сирийском лагере "Аль-Холь"



Члены "спящих ячеек" "Исламского государства" (ИГ) в сирийском лагере "Аль-Холь" напали на сотрудника "Международного Красного Креста", в результате чего он был ранен. Об этом 12 января сообщили источники в службе безопасности лагеря.

После нападения "Между-

народный Красный Крест" отозвал своих сотрудников из лагеря.

Это произошло на следующий день после того, как в том же лагере члены ИГ убили медбрата "Курдского Красного Полумесяца" Басима Мохаммеда из провинции Хасака, отца двух детей.

Согласно официальной статистике, в лагере "Аль-Холь" проживает 16 404 семьи (60 351 человек), в том числе 8 256 иракских семей, численность которых оценивается в 30 738 человек, 5 619 сирийских семей, состоящих из 21 058 человек, и около 2 529 иностранных семей, численность которых оценивается в 8555 человек.

Доступные статистические данные, опубликованные в сентябре 2021 года, показывают, что с начала прошлого года в лагере "Аль-Холь" от рук боевиков ИГ погибли около 60 человек и 10 получили ранения, в том числе иракские беженцы и перемещенные сирийцы.

На огромной территории лагеря, разбитого на несколько секторов, проживают перемещенные лица, беженцы, а также содержатся под стражей пленные боевики ИГ и члены их семей. kurdistan.ru

Иран — это голова осьминога, который постоянно угрожает Израилю — Нафтали Беннет



Премьер-министр Израиля Нафтали Беннет высказался об отношениях с Ираном, сообщает 10 января издание The Jerusalem Post.

Выступая перед комитетом Кнессета по иностранным делам, Нафтали Беннет заявил: "Иран — это голова осьминога, который постоянно угрожает Израилю через своих марионеток... Мы последовательно переходили от обороны к наступлению. Израиль не является частью соглашений (по ядерной программе Ирана — EADaily) и не обязан им. Израиль сохранит неограниченную свободу действий".

По его словам, ситуация с безопасностью в Израиле улучшается.

EADaily напоминает, что со времён Исламской революции Иран рассматривает Израиль в качестве одного из главных противников. kurdistan.ru

Иран возобновит переговоры с Саудовской Аравией в Ираке



Ожидается, что в ближайшем будущем Иран проведет новый раунд переговоров с Саудовской Аравией в Ираке. Об этом 10 января сообщило министерство иностранных дел Ирана.

"Следующий раунд переговоров между Ираном и Саудовской Аравией стоит на повестке дня", — заявил представитель МИД Саид Хатибзаде. "Эти встречи будут проходить в Ираке". Он также отметил, что министр иностранных дел Хосейн Амир-Абдоллахян, вероятно, посетит Саудовскую Аравию "после своего однодневного визита в Оман". В минувший четверг Амир-Абдоллахян выразил готовность Ирана восстановить отношения с Саудовской Аравией "в любое время", отметив, что продолжающийся диалог между Тегераном и Эр-Риядом носит "позитивный и конструктивный характер". Он также добавил, что представители Ирана в Организации исламского сотрудничества вернутся в Джидду в течение нескольких дней. Ирак выступает в качестве посредника, стремясь помочь двум странам ослабить затянувшуюся напряженность. В апреле прошлого года при содействии премьер-министра Ирака Мустафы аль-Казими представители Ирана и Саудовской Аравии провели прямые переговоры в Багдаде.

В конце сентября Тегеран и Эр-Рияд провели в Багдаде новый раунд переговоров. kurdistan.ru

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:

TAHİR SİLƏMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

TAXİR СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Baş redaktorun müavini:

Ramiz Qərib

Xüsusi müxbir:

Tariyel Cəlil

Региональный корреспондент:

Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə

S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakı Az1040, soyaq

S.Mêhmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица

С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnilib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur. e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500